

Přehled tematického okruhu

ELEKTRONICKÝ OBCHOD A SMLUVNÍ ZÁVAZKY

Regulace elektronického obchodu je jádrem směrnice 2000/31/ES¹ o některých právních aspektech služeb informační společnosti na vnitřním trhu, zejména elektronického obchodu, která stanoví pravidla pro požadavky v oblasti usazování a informování poskytovatelů služeb informační společnosti a pro odpovědnost zprostředkovatelů.

Elektronický obchod se nicméně dotýká celé řady oblastí ekonomického života, na které se tato směrnice nevztahuje, jako jsou hazardní hry, otázky týkající se dohod nebo praktik, na něž se vztahuje kartelové právo, a oblast daní (viz čl. 1 odst. 5 směrnice o elektronickém obchodu, jenž se týká cíle a oblasti působnosti této směrnice). Do oblasti elektronického obchodu spadají rovněž autorská práva a související práva, práva k ochranným známkám, ochrana spotřebitele a ochrana osobních údajů, které se však řídí souborem zvláštních směrnic a nařízení.

Tato tematická publikace poskytuje přehled judikatury v této oblasti. Za tímto účelem řadí nejdůležitější rozsudky pokrývající tuto škálu oblastí do dvou částí, kterými jsou aspekty týkající se smluvních závazků mezi stranami a rámec elektronického obchodu.

I. Smluvní vztahy mezi stranami

1. Uzavření smlouvy

[Rozsudek ze dne 5. července 2012, Content Services \(C-49/11, ECLI:EU:C:2012:419\)](#)

Společnost Content Services provozující pobočku v Mannheimu (Německo) na svých internetových stránkách v německém jazyce nabízela různé on-line služby, které byly přístupné

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu („směrnice o elektronickém obchodu“) (Úř. věst. 2000, L 178, s. 1; Zvl. vyd. 13/25, s. 399).

i v Rakousku. Prostřednictvím těchto stránek bylo zejména možné si stáhnout bezplatný software nebo placené demoverze softwaru. Před odesláním objednávky museli uživatelé internetu vyplnit přihlašovací formulář a zaškrtnutím označeného políčka ve formuláři prohlásit, že souhlasí se všeobecnými obchodními podmínkami a že se vzdávají práva odstoupit od smlouvy.

Tyto informace se uživatelům nezobrazovaly přímo. Mohli je však zhlédnout po kliknutí na hypertextový odkaz nacházející se na stránce, kterou za účelem uzavření uvedené smlouvy vyplňovali. Uzavření smlouvy nebylo možné bez zaškrtnutí uvedeného políčka. Poté dotyčný uživatel obdržel od společnosti Content Services elektronickou zprávu, která neobsahovala žádnou informaci o právu odstoupit od smlouvy, ale opět hypertextový odkaz, prostřednictvím kterého mohly být tyto informace zobrazeny. Oberlandesgericht Wien (Vrchní zemský soud ve Vídni, Rakousko) položil Soudnímu dvoru předběžnou otázku, jež se týkala výkladu čl. 5 odst. 1 směrnice 97/7/ES². Tázal se, zda obchodní praktika, která spočívá v tom, že informace uvedené v tomto ustanovení jsou spotřebiteli zpřístupněny pouze prostřednictvím hypertextového odkazu na internetové stránky dotyčného podniku, splňuje požadavek stanovený v uvedeném ustanovení.

Podle Soudního dvora musí být čl. 5 odst. 1 směrnice 97/7/ES vykládán v tom smyslu, že tato obchodní praktika nespĺňuje požadavky stanovené v uvedeném ustanovení, neboť tyto informace nejsou ani tímto podnikem „poskytnuty“, ani spotřebitelem „obdrženy“, a že takové internetové stránky nelze považovat za „stálý komunikační prostředek“.

Spotřebitel totiž musí obdržet potvrzení uvedených informací, aniž by bylo vyžadováno jeho aktivní chování. Navíc, aby byly internetové stránky považovány za stálý komunikační prostředek, musí spotřebiteli obdobně jako papírový nosič zaručit, že bude mít k dispozici informace uvedené v tomto ustanovení, aby mohl případně uplatnit svá práva. V tomto ohledu musí spotřebiteli umožnit uložit si informace určené jemu osobně, zaručit, že nedojde ke změně jejich obsahu, zajistit jejich přístupnost po přiměřenou dobu a umožnit spotřebiteli jejich reprodukci v nezměněném stavu (body 35, 42, 43, 50, 51 a výrok).

[Rozsudek ze dne 25. ledna 2017, BAWAG \(C-375/15, ECLI:EU:C:2017:38\)](#)³

Banka BAWAG vykonávající činnost na rakouském území používala ve vztahu ke spotřebitelům, kteří si chtěli sjednat služby internetového bankovníctví („e-banking“), standardizované smluvní ujednání.

Podle tohoto ujednání „informace a vysvětlení, které musí banka poskytnout nebo zpřístupnit zákazníkovi, budou předány poštou nebo elektronicky v rámci internetového bankovníctví“. Informace mohly být předány prostřednictvím systému schránek začleněných do on-line účtů. Spotřebitelé si mohli elektronické zprávy číst, kopírovat a stahovat. Zprávy obsažené na on-line účtech „e-bankingu“ zůstávaly na nich beze změny a nebyly mazány po dobu určenou pro účely informování spotřebitelů, takže je bylo možné číst a beze změny elektronicky kopírovat nebo

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES ze dne 20. května 1997 o ochraně spotřebitele v případě smluv uzavřených na dálku (Úř. věst. 1997, L 144, s. 19; Zvl. vyd. 15/03, s. 319).

³ Tento rozsudek byl uveden ve výroční zprávě za rok 2017, s. 71.

mohly být vytištěny. Spotřebitelé však nebyli o přijetí nové elektronické zprávy informováni jiným způsobem.

Oberster Gerichtshof (Nejvyšší soud, Rakousko) se obrátil na Soudní dvůr se žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce, jež se týkala toho, zda čl. 41 odst. 1 ve spojení s čl. 36 odst. 1 směrnice 2007/64/ES⁴ musí být vykládán v tom smyslu, že informace předané prostřednictvím elektronické schránky začleněné do on-line bankovní platformy jsou „poskytovány na trvanlivém médiu“.

Podle Soudního dvora je třeba konstatovat, že některé internetové stránky musí být kvalifikovány jako „trvanlivá média“ ve smyslu čl. 4 bodu 25 uvedené směrnice (body 43 až 45).

Změny rámcové smlouvy, které poskytovatel platebních služeb předává uživateli těchto služeb prostřednictvím elektronické schránky, však lze považovat za poskytnuté na trvanlivém médiu pouze, pokud jsou splněny dvě následující podmínky:

- tyto internetové stránky umožňují pouze tomuto uživateli ukládat a kopírovat informace tak, aby k nim mohl mít přístup po přiměřenou dobu;
- předání těchto informací je spojeno s tím, že poskytovatel platebních služeb aktivně oznámí tomuto uživateli dostupnost uvedených informací.

Takovým aktivním oznámením může být rovněž odeslání elektronické zprávy na adresu, kterou uživatel těchto služeb obvykle používá pro účely komunikace s jinými osobami a na jejímž používání se strany dohodly v rámcové smlouvě mezi poskytovatelem platebních služeb a tímto uživatelem. Takto zvolená adresa nicméně nemůže být adresa přidělená uvedenému uživateli na stránkách internetového bankovního spravovaném poskytovatelem platebních služeb (body 51, 53 a výrok).

2. Rozhodné právo / Soudní pravomoc

[Rozsudek ze dne 28. července 2016, Verein für Konsumenteninformation \(C-191/15, EU:C:2016:612\)](#)⁵

Společnost Amazon EU Sàrl se sídlem v Lucembursku uskutečňovala elektronický prodej zboží spotřebitelům usazeným v různých členských státech. Ve věci v původním řízení rakouské sdružení na ochranu zájmů spotřebitelů (Verein für Konsumenteninformation) podalo na základě směrnice 2009/22/ES⁶ žalobu na zdržení se jednání, podle které byla smluvní ujednání používaná společností Amazon v rozporu právními zákazy nebo dobrou praxí.

4 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/64/ES ze dne 13. listopadu 2007 o platebních službách na vnitřním trhu, kterou se mění směrnice 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES a 2006/48/ES a zrušuje směrnice 97/5/ES (Úř. věst. 2007, L 319, s. 1).

5 Tento rozsudek byl uveden ve výroční zprávě za rok 2016, s. 41.

6 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/22/ES ze dne 23. dubna 2009 o žalobách na zdržení se jednání v oblasti ochrany zájmů spotřebitelů (Úř. věst. 2009, L 110, s. 30).

Oberster Gerichtshof (Nejvyšší soud, Rakousko), na nějž se toto rakouské sdružení obrátilo, se tázal, zda je ujednání obsažené ve všeobecných smluvních podmínkách uvedených v kupní smlouvě uzavřené formou elektronického obchodního styku mezi obchodníkem a spotřebitelem, podle kterého se tato smlouva řídí právem členského státu sídla tohoto obchodníka, zneužívajícím ujednáním ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 93/13/EHS⁷. Kromě toho Oberster Gerichtshof položil otázku, zda se zpracování osobních údajů podnikem řídí podle čl. 4 odst. 1 písm. a) směrnice 95/46/ES⁸ právem členského státu, na nějž se zaměřuje činnost tohoto podniku.

Podle Soudního dvora musí být nařízení Řím I⁹ a Řím II¹⁰ vykládána v tom smyslu, že právo rozhodné pro takovou žalobu na zdržení se jednání musí být určeno v souladu s čl. 6 odst. 1 nařízení Řím II, pokud porušení právního řádu vyplývají z použití zneužívajících ujednání. Naopak právo rozhodné pro posouzení dotčeného smluvního ujednání musí být určeno v souladu s nařízením Řím I, a to bez ohledu na to, zda k posouzení dochází v rámci individuální nebo kolektivní žaloby.

Z článku 6 odst. 2 nařízení Řím I nicméně vyplývá, že volbou rozhodného práva není dotčeno použití imperativních ustanovení stanovených právem země, ve které mají bydliště spotřebitelé, jejichž zájmy jsou hájeny prostřednictvím žaloby na zdržení se jednání. Tato ustanovení mohou zahrnovat ustanovení, kterými se provádí směrnice 93/13/EHS, pokud zajišťují vyšší úroveň ochrany spotřebitelů (body 59, 60 a bod 1 výroku).

Ujednání, které nebylo sjednáno individuálně a podle kterého se právem členského státu sídla obchodníka řídí smlouva uzavřená formou elektronického obchodu se spotřebitelem, je tedy zneužívajícím ujednáním ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 93/13/EHS v rozsahu, v němž uvádí tohoto spotřebitele v omyl tím, že u něj vyvolává dojem, že se na smlouvu použije pouze právo tohoto státu, aniž spotřebitele informovalo, že se na něj vztahuje i ochrana, kterou mu zajišťují imperativní ustanovení práva, které by bylo rozhodné v případě neexistence tohoto ujednání (bod 71, bod 2 výroku).

Kromě toho čl. 4 odst. 1 písm. a) směrnice 95/46/ES musí být vykládán v tom smyslu, že zpracování osobních údajů prováděné podnikem elektronického obchodu se řídí právem členského státu, na který tento podnik zaměřuje svou činnost, pokud se prokáže, že tento podnik zpracovává dotyčné údaje v rámci činnosti provozovny nacházející se v tomto členském státě. Je třeba vyhodnotit jak míru stability zařízení, tak skutečný charakter výkonu činnosti v dotyčném členském státě (body 76, 77, 81 a bod 3 výroku).

7 Směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o nepřiměřených podmínkách [zneužívajících ujednáních] ve spotřebitelských smlouvách (Úř. věst. 1993, L 95, s. 29; Zvl. vyd. 15/02, s. 288).

8 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (Úř. věst. 1995, L 281, s. 31; Zvl. vyd. 13/15, s. 355).

9 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 ze dne 17. června 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (Řím I) (Úř. věst. 2008, L 177, s. 6).

10 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007 ze dne 11. července 2007 o právu rozhodném pro mimosmluvní závazkové vztahy (Řím II) (Úř. věst. 2007, L 199, s. 40).

[Rozsudek ze dne 7. prosince 2010 \(velký senát\), Pammer a Alpenhof \(C-585/08 a C-144/09, ECLI:EU:C:2010:740\)](#)¹¹

Spojené věci Pammer a Alpenhof se zabývají dvěma spory v původním řízení, které se týkaly podobných otázek. Ve věci Pammer spotřebitel s bydlištěm v Rakousku vedl spor se společností se sídlem v Německu provozující nákladní loď ohledně vrácení ceny plavby, přičemž si stěžoval na to, že loď a plavba neodpovídaly popisu uvedenému na internetových stránkách agentury se sídlem v Německu, která byla zprostředkovatelem a takové plavby nabízela.

Rakouský soud prvního stupně se považoval za příslušný. Odvolací soud naopak uvedl, že rakouské soudy nejsou příslušné. Oberster Gerichtshof (Nejvyšší soud, Rakousko) se předběžnou otázkou tázal na to, jak je třeba vykládat pojem „smlouva poskytuje kombinaci dopravy a ubytování zahrnutou v ceně“ ve smyslu čl. 15 odst. 3, na kterou se vztahují ustanovení oddílu 4 kapitoly II nařízení (ES) č. 44/2001¹². Kromě toho se předkládající soud tázal, zda skutečnost, že se rakouský spotřebitel zaměřil na plavbu poté, co si prohlédl internetové stránky zprostředkovatelské agentury, aniž byla přes internet provedena rezervace této plavby, stačí k tomu, aby byla určena příslušnost rakouských soudů.

Ve druhé věci, Alpenhof, vedla rakouská společnost provozující hotel se sídlem v Rakousku spor se spotřebitelem s bydlištěm v Německu, jehož předmětem je zaplacení faktury za hotelové služby dohodnuté výměnou elektronických zpráv na základě informací poskytnutých na internetových stránkách žalující společnosti. Rakouské soudy tuto žalobu zamítly s tím, že jsou nepřislušné.

Podle Soudního dvora může být smlouva, jejímž předmětem je plavba na nákladní lodi, přepravní smlouvou, která poskytuje kombinaci dopravy a ubytování zahrnutou v ceně, jestliže uvedená plavba na nákladní lodi zahrnuje za paušální cenu vedle dopravy i ubytování a uvedená cesta trvá déle než 24 hodin (body 45, 46 a bod 1 výroku).

Za účelem určení, zda podnikatel, jehož činnost je prezentována na jeho internetové stránce nebo na internetové stránce jeho zprostředkovatele, může být považován za podnikatele „zaměřujícího“ svou činnost na členský stát, na jehož území má spotřebitel bydliště, je třeba ověřit, zda tento podnikatel zamýšlel obchodovat se spotřebiteli s bydlištěm v jednom či více členských státech.

Následující skutečnosti, jejichž výčet není taxativní, mohou představovat indicie umožňující domnívat se, že činnost podnikatele je zaměřena na členský stát bydliště spotřebitele: mezinárodní povaha činnosti, popis cesty do sídla podnikatele s počátkem v jiných členských státech, použití jiného jazyka nebo jiné měny, než jsou jazyk nebo měna, které jsou obvykle používány v členském státě, ve kterém má podnikatel sídlo s možností provést rezervaci a potvrdit ji v tomto jiném jazyce. Naproti tomu pouhá dostupnost internetové stránky podnikatele nebo jeho zprostředkovatelské společnosti v členském státě, na jehož území má spotřebitel bydliště, nepostačuje. Stejně je tomu v případě uvedení elektronické adresy, jakož

¹¹ Tento rozsudek byl uveden ve výroční zprávě za rok 2010, s. 49.

¹² Nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. 2001, L 12, s. 1; Zvl. vyd. 19/04, s. 42).

i dalších kontaktních údajů nebo v případě využití jazyka nebo měny, které jsou obvykle používány v členském státě, ve kterém má podnikatel sídlo (body 92 až 94, bod 2 výroku).

[Rozsudek ze dne 6. září 2012, Mühlleitner \(C-190/11, ECLI:EU:C:2012:542\)](#)¹³

Ve věci v původním řízení vedla Daniela Mühlleitner s bydlištěm v Rakousku spor s prodejci automobilů se sídlem v Hamburku (Německo), jehož předmětem byla koupě automobilu. Poté, co D. Mühlleitner získala kontaktní údaje uvedených prodejců na jejich internetových stránkách, zavolala jim z Rakouska, kde následně obdržela nabídku elektronickou zprávou. K uzavření smlouvy však došlo v sídle prodejců v Německu.

Následně soud prvního stupně, Landesgericht Wels (Zemský soud ve Welsu, Rakousko), zamítl žalobu s tím, že je nepříslušný. Oberlandesgericht Linz (Vyšší zemský soud v Linci, Rakousko) toto rozhodnutí potvrdil, přičemž poukázal na to, že z pouhé „pasivní“ dostupnosti internetových stránek nelze dovozovat zaměření činnosti na stát spotřebitele. Daniela Mühlleitner podala proti tomuto rozsudku opravný prostředek „Revision“ k Oberster Gerichtshof (Nejvyšší soud, Rakousko). Tento soud položil Soudnímu dvoru otázku, zda použití čl. 15 odst. 1 písm. c) nařízení Brusel I¹⁴ předpokládá, že smlouva mezi spotřebitelem a podnikatelem byla uzavřena na dálku.

Soudní dvůr rozhodl, že čl. 15 odst. 1 písm. c) nařízení (ES) č. 44/2001 musí být vykládán v tom smyslu, že nevyžaduje, aby byla smlouva mezi spotřebitelem a podnikatelem uzavřena na dálku.

Zprvé toto ustanovení nepodmiňuje svou použitelnost výslovně tím, aby smlouvy pod něj spadající byly uzavřeny na dálku. Zadruhé, pokud jde o teleologický výklad tohoto ustanovení, doplnění podmínky související s uzavíráním spotřebitelských smluv na dálku by bylo v rozporu s cílem, který toto ustanovení sleduje, zejména s cílem ochrany spotřebitele coby slabší smluvní strany. Zatřetí zásadní podmínkou, na kterou se váže použití článku 15 odst. 1 písm. c) uvedeného nařízení, je podmínka související se zaměřením profesionální nebo podnikatelské činnosti na stát, v němž má spotřebitel bydliště. V této souvislosti platí, že navázání kontaktu na dálku i rezervování zboží nebo služby na dálku, nebo tím spíše i uzavření spotřebitelské smlouvy na dálku, ukazují na spojitost smlouvy s takovou činností (body 35, 42, 44, 45 a výrok).

[Rozsudek ze dne 17. října 2013, Emrek \(C-218/12, ECLI:EU:C:2013:666\)](#)

Lokman Emrek s bydlištěm v Saarbrückenu (Německo) sháněl automobil a dozvěděl se o existenci podniku Vlado Sabranovice. Vlado Sabranovic provozoval ve Spicherenu (Francie) prodejnu ojetých vozidel. Měl rovněž internetovou stránku, která obsahovala údaje o jeho podniku, včetně francouzských telefonních čísel a německého mobilního telefonního čísla s příslušnými mezinárodními předvolbami. O existenci podniku se však L. Emrek nedozvěděl prostřednictvím uvedené internetové stránky. Lokman Emrek jako spotřebitel uzavřel s V. Sabranovicem v jeho provozovně písemnou smlouvu o koupi ojetého vozidla.

¹³ Tento rozsudek byl uveden ve výroční zprávě za rok 2012, s. 28.

¹⁴ Nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. 2001, L 12, s. 1; Zvl. vyd. 19/04, s. 42).

Následně L. Emrek podal proti V. Sabranovicovi žalobu ohledně záruky k Amtsgericht Saarbrücken (Okresní soud v Saarbrückenu, Německo). Tento soud rozhodl, že není příslušný. Lokman Emrek podal proti tomuto rozhodnutí odvolání k předkládajícímu soudu, kterým byl Landgericht Saarbrücken (Zemský soud v Saarbrückenu, Německo). Tento soud se snažil zjistit, zda se pro uplatnění čl. 15 odst. 1 písm. c) nařízení (ES) č. 44/2001 vyžaduje příčinná souvislost mezi podnikatelskou činností zaměřenou na členský stát bydliště spotřebitele prostřednictvím internetu a uzavřením smluv.

Soudní dvůr připomněl, že v rozsudku Pammer a Alpenhof (C-585/08 a C-144/09) uvedl demonstrativní výčet indicií, které mohou vnitrostátnímu soudu pomoci posoudit, zda je splněna zásadní podmínka podnikatelské činnosti zaměřené na členský stát bydliště spotřebitele (bod 27).

Dospěl k závěru, že čl. 15 odst. 1 písm. c) nařízení (ES) č. 44/2001 musí být vykládán v tom smyslu, že nevyžaduje existenci příčinné souvislosti mezi prostředkem použitým k zaměření podnikatelské nebo profesionální činnosti na členský stát bydliště spotřebitele, tj. internetovou stránkou, a uzavřením smlouvy s tímto spotřebitelem. Existence takové příčinné souvislosti však ukazuje na spojitost smlouvy s takovou činností (bod 32 a výrok).

[Rozsudek ze dne 21. května 2015, El Majdoub \(C-322/14, ECLI:EU:C:2015:334\)](#)¹⁵

Spor v původním řízení se týkal prodeje motorového vozidla prostřednictvím internetové stránky. Všeobecné obchodní podmínky, které byly k dispozici na této stránce, obsahovaly dohodu o příslušnosti soudu v konkrétním členském státě. Okno obsahující tyto všeobecné obchodní podmínky se při registraci, ani jednotlivých nákupech automaticky neotevíralo; kupující musel zaškrtnout konkrétní políčko, aby přijal tyto podmínky.

Landgericht Krefeld (Zemský soud v Krefeldu, Německo) požádal Soudní dvůr, aby rozhodl, zda je platnost doložky o soudní příslušnosti zpochybněna v případě použití techniky, při níž se „kliknutím“ vyjádří souhlas.

Zprvce, co se týče skutečného souhlasu zúčastněných stran, což je jeden z cílů čl. 23 odst. 1 nařízení (ES) č. 44/2001, Soudní dvůr konstatoval, že kupující dotčený v původním řízení zaškrtnutím příslušného políčka na internetových stránkách dotčeného prodávajícího vyjádřil výslovný souhlas s dotčenými všeobecnými obchodními podmínkami. Zadruhé rozhodl, že z doslovného výkladu čl. 23 odst. 2 uvedeného nařízení vyplývá, že vyžaduje, aby byla nabídnuta „možnost“ dlouhodobě zaznamenat dohodu o soudní příslušnosti, bez ohledu na to, zda znění všeobecných podmínek bylo kupujícím skutečně dlouhodobě zaznamenáno poté či před tím, než zaškrtnl políčko s vyjádřením, že přijímá zmíněné podmínky.

V tomto ohledu Soudní dvůr uvedl, že účelem tohoto ustanovení je postavit některé formy sdělení elektronickými prostředky naroveň písemné formě s cílem zjednodušit uzavírání smluv elektronickou cestou, neboť k předání dotčených informací dojde i v případě, jsou-li zpřístupněny vyvoláním na obrazovce. Aby mohl elektronický přenos nabídnout stejné záruky,

¹⁵ Tento rozsudek byl uveden ve výroční zprávě za rok 2015, s. 35.

zejména co se týče důkazů, postačí, aby bylo „možno“ informace uložit a vytisknout před uzavřením smlouvy. Proto, jelikož technika vyjádření souhlasu „kliknutím“ umožňuje tisk a uložení textu všeobecných podmínek před uzavřením smlouvy, skutečnost, že se internetová stránka, která tyto podmínky obsahuje, automaticky neotvírá při registraci na internetové stránce a při každém nákupu, nemůže zpochybnit platnost dohody o soudní příslušnosti. Taková technika vyjádření souhlasu je tedy sdělením elektronickými prostředky ve smyslu čl. 23 odst. 2 nařízení (ES) č. 44/2001 (body 33, 39, 40 a výrok).

[Rozsudek ze dne 25. ledna 2018, Schrems \(C-498/16, ECLI:EU:C:2018:37\)](#)

Maximilian Schrems byl soukromým uživatelem sociální sítě Facebook od roku 2008. Byl iniciátorem veřejných akcí proti společnosti Facebook Ireland Limited. Kromě toho používal od roku 2011 stránku na Facebooku, kterou sám zaregistroval a založil, aby informoval uživatele internetu o svých krocích. Založil neziskové sdružení, jehož cílem bylo uplatňování základního práva na ochranu údajů a finanční podpora vzorových řízení.

V rámci sporu mezi Maximilianem Schremsem a společností Facebook Ireland Limited, jehož předmětem byly návrhy na určení, ukončení jednání, poskytnutí informací a předložení účetnictví, které se týkají účtů na Facebooku, se Oberster Gerichtshof (Nejvyšší soud, Rakousko) zamýšlel nad otázkou, zda musí být článek 15 nařízení (ES) č. 44/2001 vykládán tak, že osoba ztratí postavení spotřebitele, když po několika letech užívání soukromého účtu na Facebooku publikuje knihy, účtuje poplatky za konference nebo spravuje internetové stránky. Předkládající soud se rovněž tázal, zda má být článek 16 tohoto nařízení vykládán v tom smyslu, že spotřebitel může uplatňovat současně se svými vlastními nároky vycházejícími ze spotřebitelské smlouvy obdobné nároky jiných spotřebitelů s bydlištěm buď ve stejném členském státě nebo v jiném členském státě nebo ve třetí zemi.

Soudní dvůr objasnil, že pojem „spotřebitel“ musí být vykládán autonomně a restriktivně. Aby bylo možné určit, zda se použije článek 15, musí být účelem smlouvy uzavřené mezi smluvními stranami jiné než obchodní použití dotčeného zboží nebo služby. Co se týče osoby, která uzavřela smlouvu na plnění, které se částečně týká její profesionální nebo podnikatelské činnosti, spojitost mezi smlouvou a profesionální nebo podnikatelskou činností dotčené osoby by musela být tak malá, že by se stala okrajovou, což znamená, že v kontextu plnění by měla pouze zanedbatelnou úlohu (body 28 až 32, 39, 40, 41 a bod 1 výroku).

Dále Soudní dvůr poznamenal, že spotřebitel je jako takový chráněn, pouze pokud je sám v řízení žalobcem nebo žalovaným. Na žalobce, který není sám smluvní stranou dotčené spotřebitelské smlouvy, se tedy nemůže použít soudní příslušnost vztahující se na spotřebitele. Tyto úvahy musí platit rovněž s ohledem na spotřebitele, jemuž byly postoupeny nároky jiných spotřebitelů. Článek 16 odst. 1 totiž nutně předpokládá uzavření smlouvy mezi spotřebitelem a dotčeným hospodářským subjektem (body 44 a 45).

Navíc postoupení pohledávek nemůže mít jako takové vliv na určení příslušného soudu. Z toho vyplývá, že příslušnost soudů nemůže být založena na základě koncentrace několika nároků u jediného žalobce. Na takovou žalobu spotřebitele, o jakou se jednalo v tomto případě, se uvedené nařízení nevztahuje (body 48, 49 a bod 2 výroku).

3. Ochrana spotřebitele

[Rozsudek ze dne 16. října 2008, Bundesverband der Verbraucherzentralen \(C-298/07, ECLI:EU:C:2008:572\)](#)

Pojišťovací společnost DIV zabývající se pojištěním motorových vozidel nabízela své služby výlučně prostřednictvím internetu. Na svých internetových stránkách uváděla svoji poštovní adresu a adresu elektronické pošty, ale neuváděla své telefonní číslo. Tento údaj poskytla až po uzavření pojistné smlouvy. Zájemci o služby společnosti DIV jí však mohli klást otázky prostřednictvím internetového kontaktního formuláře s tím, že odpovědi obdrželi elektronickou poštou. Bundesverband der Verbraucherzentralen, německá federace spotřebitelských sdružení, se nicméně domnívala, že společnost DIV byla povinna uvést své telefonní číslo na své internetové stránce. Podle této federace to byl totiž jediný prostředek zajišťující přímou komunikaci.

Následně se Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr, Německo) rozhodl položit Soudnímu dvoru otázku, zda čl. 5 odst. 1 písm. c) směrnice 2000/31/ES¹⁶ vyžaduje uvedení telefonního čísla.

Soudní dvůr rozhodl, že čl. 5 odst. 1 písm. c) směrnice 2000/31/ES musí být vykládán v tom smyslu, že poskytovatel služeb je povinen poskytnout příjemcům služby ještě před uzavřením smlouvy s nimi vedle adresy své elektronické pošty také další informace, jež umožní rychlé navázání kontaktu a přímou a účinnou komunikaci.

Těmito informacemi nemusí být nutně telefonní číslo. Mohou spočívat v elektronickém kontaktním formuláři, pomocí něhož se příjemci služby mohou obracet prostřednictvím internetu na poskytovatele služeb a na který poskytovatel služeb odpoví elektronickou poštou, s výjimkou situací, kdy příjemce služby, který po navázání kontaktu elektronickými prostředky s poskytovatelem služeb nemá přístup k elektronické síti, požádá uvedeného poskytovatele o přístup k jinému než elektronickému prostředku komunikace (bod 40 a výrok).

[Rozsudek ze dne 3. září 2009, Messner \(C-489/07, ECLI:EU:C:2009:502\)](#)¹⁷

Pia Messner, německá spotřebitelka, provedla odstoupení od smlouvy o koupi notebooku přes internet. Prodejce notebooku odmítl bezplatně odstranit závadu, která se vyskytla osm měsíců po zakoupení. Následně P. Messner prohlásila, že odstupuje od kupní smlouvy a nabídla zaslání notebooku prodejci zpět výměnou za vrácení kupní ceny. Toto odstoupení od smlouvy bylo provedeno ve lhůtě stanovené v BGB (německý občanský zákoník), protože P. Messner nebyla informována o tom, kdy začíná běžet lhůta pro odstoupení od smlouvy, což ukládají ustanovení tohoto zákoníku. Pia Messner se domáhala částky 278 eur před Amtsgericht Lahr (Okresní soud v Lahru, Německo). Prodávající proti této žalobě namítal, že P. Messner je v každém případě povinna zaplatit mu kompenzační náhradu za zhruba osmiměsíční užívání notebooku.

¹⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu (směrnice o elektronickém obchodu) (Úř. věst. 2000, L 178, s. 1; Zvl. vyd. 13/25, s. 399).

¹⁷ Tento rozsudek byl uveden ve výroční zprávě za rok 2009, s. 35.

Soudní dvůr v rozsudku konstatoval, že ustanovení čl. 6 odst. 1 druhé věty a odst. 2 směrnice 97/7/ES¹⁸ je nutno vykládat v tom smyslu, že brání tomu, aby vnitrostátní právní úprava obecně stanovila, že prodávající může požadovat od spotřebitele kompenzační náhradu za užívání zboží nabytého na základě smlouvy uzavřené na dálku v případě, že spotřebitel ve stanovené lhůtě uplatní právo odstoupit od smlouvy.

V případě, že by spotřebitel musel zaplatit takovou kompenzační náhradu pouze z toho důvodu, že měl možnost užívat zboží během doby, kdy se toto zboží nacházelo v jeho držbě, mohl by totiž právo odstoupit od smlouvy uplatnit jen oproti zaplacení uvedené náhrady. Takovýto důsledek by byl v jasném rozporu se zněním a účelem čl. 6 odst. 1 druhé věty a odst. 2 směrnice 97/7/ES a především by spotřebitele zbavil možnosti zcela svobodně a bez jakéhokoli tlaku využít doby na rozmyšlenou, kterou mu tato směrnice poskytuje.

Rovněž účinnost a efektivita práva odstoupit od smlouvy by byla zpochybněna, pokud by byla spotřebiteli uložena povinnost zaplatit kompenzační náhradu pouze z toho důvodu, že si prohlédl a vyzkoušel zboží. Vzhledem k tomu, že účelem práva odstoupit od smlouvy je právě poskytnutí této možnosti spotřebiteli, skutečnost, že jí bylo využito, nemůže mít za následek, že spotřebitel může uplatnit uvedené právo pouze za podmínky zaplacení náhrady.

Tato ustanovení nicméně nebrání tomu, aby byla spotřebiteli uložena povinnost zaplatit kompenzační náhradu za užívání tohoto zboží, pokud užíval uvedené zboží způsobem neslučitelným se zásadami občanského práva, jako jsou zásady dobré víry nebo bezdůvodného obohacení, za podmínky, že nebude ohrožen cíl uvedené směrnice a zejména účinnost a efektivita práva odstoupit od smlouvy; je věcí vnitrostátního soudu určit, zda tomu tak je (body 23, 24, 29 a výrok).

[Rozsudek ze dne 15. dubna 2010, Heinrich Heine \(C-511/08, ECLI:EU:C:2010:189\)](#)¹⁹

Společnost Heinrich Heine zabývající se zásilkovým prodejem stanovila ve svých všeobecných obchodních podmínkách, že spotřebitel nese povinnost zaplatit za dopravu paušální částku 4,95 eura. Tuto částku si dodavatel ponechal i v případě, že spotřebitel uplatnil právo na odstoupení od smlouvy. Verbraucherzentrale Nordrhein-Westfalen, německé sdružení spotřebitelů, podalo proti společnosti Heinrich Heine žalobu na zdržení se tohoto jednání, neboť se domnívalo, že v případě odstoupení od smlouvy by náklady na dopravu neměly být požadovány po spotřebiteli. Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr, Německo) měl za to, že německé právo kupujícímu výslovně nepřiznává žádné právo na vrácení nákladů na dopravu objednaného zboží. Vzhledem však k tomu, že měl pochybnosti o slučitelnosti účtování nákladů na dopravu zboží spotřebiteli i v případě, že uplatnil právo odstoupit od smlouvy, se směrnicí 97/7/ES²⁰, požádal tento soud Soudní dvůr o výklad uvedené směrnice.

18 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES ze dne 20. května 1997 o ochraně spotřebitele v případě smluv uzavřených na dálku (Úř. věst. 1997, L 144, s. 19; Zvl. vyd. 15/03, s. 319).

19 Tento rozsudek byl uveden ve výroční zprávě za rok 2010, s. 28.

20 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES ze dne 20. května 1997 o ochraně spotřebitele v případě smluv uzavřených na dálku (Úř. věst. 1997, L 144, s. 19; Zvl. vyd. 15/03, s. 319).

Soudní dvůr ve svém rozsudku konstatoval, že čl. 6 odst. 1 první pododstavec druhá věta a čl. 6 odst. 2 směrnice 97/7/ES musí být vykládány v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, která dodavateli umožňuje, aby ve smlouvě uzavřené na dálku požadoval po spotřebiteli náklady na dopravu zboží v případě, že tento spotřebitel uplatní právo odstoupit od smlouvy.

Tato ustanovení totiž opravňují dodavatele k tomu, aby po spotřebiteli v případě, kdy tento spotřebitel odstoupí od smlouvy, požadoval pouze skutečně vynaložené náklady spojené s vrácením zboží. Pokud by náklady na dopravu musel rovněž nést spotřebitel, pak by taková povinnost, která by mohla spotřebitele odradit od uplatnění jeho práva odstoupit od smlouvy, odporovala samotnému cíli uvedeného článku 6.

Kromě toho by taková povinnost nést náklady na dopravu mohla ohrozit vyvážené rozdělení rizik mezi účastníky smluv uzavřených na dálku, jelikož by spotřebitel musel nést veškeré náklady spojené s dopravou zboží (body 55 až 57, 59 a výrok).

[Rozsudek ze dne 6. července 2017, Air Berlin \(C-290/16, ECLI:EU:C:2017:523\)](#)

Německá letecká společnost Air Berlin zavedla do svých všeobecných obchodních podmínek ujednání, podle něhož v případě, že cestující zrušil rezervaci letu s úsporným tarifem nebo nenastoupil na takový let, odečítá se mu z částky, jež mu měla být vrácena, částka ve výši 25 EUR jako poplatek za zpracování. Bundesverband der Verbraucherzentralen (Spolková unie center a sdružení na ochranu spotřebitele) se domnívala, že toto ujednání je podle německého práva neplatné, neboť zákazník nepříjemně znevýhodňuje. Kromě toho, pokud jde o plnění zákonné povinnosti, společnost Air Berlin nemohla účtovat samostatný poplatek. Bundesverband tedy podala proti společnosti Air Berlin žalobu k německým soudům.

V rámci téže žaloby Bundesverband napadla praktiky společnosti Air Berlin týkající se zobrazování cen na její internetové stránce. Při zkušební on-line rezervaci provedené v roce 2010 totiž Bundesverband zjistila, že uvedené daně a poplatky byly příliš nízké v porovnání s částkami, které se dotyčným letištím skutečně platí. Bundesverband byla toho názoru, že tato praktika je způsobilá uvést spotřebitele v omyl a je v rozporu s pravidly o transparentnosti cen stanovenými unijním nařízením o provozování leteckých služeb²¹. Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr, Německo) se tázal Soudního dvora, zaprvé, zda nařízení (ES) č. 1008/2008 musí být vykládáno v tom smyslu, že letečtí dopravci musí při zveřejnění svých leteckých tarifů uvést skutečnou výši poplatků a nemohou je proto částečně zahrnout do leteckého tarifu, a zadruhé, zda toto nařízení brání použití vnitrostátní právní úpravy týkající se všeobecných obchodních podmínek, která má základ v unijním právu a nelze podle ní zákazníkům, kteří nenastoupili na let nebo zrušili svoji rezervaci, účtovat samostatný poplatek za zpracování.

Soudní dvůr odpověděl, že čl. 23 odst. 1 třetí věta nařízení (ES) č. 1008/2008 musí být vykládán v tom smyslu, že letečtí dopravci musí při zveřejnění svých leteckých tarifů samostatně uvést částky, které mají zákazníci zaplatit z titulu daní, letištních poplatků, jakož i dalších poplatků, přírůžek a plateb, které jsou uvedeny v tomto nařízení. Mimoto nemohou proto tyto položky

21 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1008/2008 ze dne 24. září 2008 o společných pravidlech pro provozování leteckých služeb ve Společenství (Úř. věst. 2008, L 293, s. 3).

zahrnout do leteckého tarifu, a to ani částečně. Článek 23 odst. 1 nařízení (ES) č. 1008/2008 má za cíl zajistit zejména informovanost a transparentnost, pokud jde o ceny za letecké služby z letiště nacházejícího se na území členského státu, a přispět tedy k zajištění ochrany zákazníka využívajícího tyto služby. Odlišný výklad by ostatně mohl zbavit toto ustanovení jakéhokoli užitečného účinku (body 29 až 32, 36 a bod 1 výroku).

Článek 22 odst. 1 nařízení (ES) č. 1008/2008 musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání tomu, aby použití vnitrostátní právní úpravy, kterou se provádí směrnice 93/13/EHS, mohlo vést k tomu, že bude za neplatné prohlášeno ujednání, které je uvedeno ve všeobecných obchodních podmínkách a umožňuje účtovat samostatné paušální poplatky za zpracování zákazníkům, kteří nenastoupili na let nebo zrušili svoji rezervaci. V tomto ohledu Soudní dvůr poznamenal, že obecná pravidla, která spotřebitele chrání před zneužívajícími ujednáními, se vztahují rovněž na smlouvy o letecké dopravě.

Nařízení (EHS) č. 2409/92, zrušené nařízením č. 1008/2008, v bodě 5 odůvodnění uvádělo, že je vhodné „završit volnou tvorbu tarifů odpovídajícím zajištěním ochrany zájmů uživatelů a odvětví“.

[Rozsudek ze dne 10. července 2019, Amazon EU \(C-649/17, ECLI:EU:C:2019:576\)](#)

Společnost Amazon EU Sàrl, se sídlem v Lucembursku, nabízí internetový prodej různých produktů. Ve věci v původním řízení podal německý Spolkový svaz spotřebitelských center a sdružení (dále jen „spolkový svaz“) k jednomu ze zemských soudů žalobu na zdržení se praktik společnosti Amazon EU při zobrazování informací uvedených na jejích internetových stránkách www.amazon.de, jež umožňují spotřebiteli kontaktovat tuto společnost. Vzhledem k tomu, že uvedený soud tuto žalobu zamítl, podal spolkový svaz odvolání k vrchnímu zemskému soudu, které bylo rovněž zamítnuto. Z toho důvodu podal spolkový svaz opravný prostředek „Revision“ k předkládajícímu soudu, kterým je Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr, Německo).

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týkala výkladu čl. 6 odst. 1 písm. c) směrnice 2011/83/EU²².

Zprvce Soudní dvůr připomněl, že možnost spotřebitele urychleně kontaktovat obchodníka a efektivně s ním komunikovat, jak je stanoveno v uvedeném ustanovení, má zásadní význam pro zachování a účinné prosazování práv spotřebitele, a zejména práva na odstoupení od smlouvy, jehož pravidla a podmínky uplatnění jsou uvedeny v člancích 9 až 16 této směrnice. Při výkladu uvedeného ustanovení je však třeba zajistit správnou rovnováhu mezi vysokou úrovní ochrany spotřebitele a konkurenceschopností podniků, jak uvádí bod 4 odůvodnění směrnice 2011/83, a respektovat přitom svobodu podnikání, jak je zakotvena v článku 16 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“) (body 41 a 44).

²² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES a zrušuje směrnice Rady 85/577/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES (Úř. věst. 2011, L 304, s. 64).

Soudní konstatoval, že je na vnitrostátním soudu, aby posoudil, zda s ohledem na veškeré okolnosti, za jakých spotřebitel kontaktuje obchodníka prostřednictvím internetových stránek, a zejména na podobu a funkčnost těchto stránek, komunikační prostředky, které tomuto spotřebiteli dal obchodník k dispozici, umožňují spotřebiteli urychleně obchodníka kontaktovat a efektivně s ním komunikovat v souladu s čl. 6 odst. 1 písm. c) směrnice 2011/83 (bod 47).

V tomto ohledu Soudní dvůr zdůraznil, že bezpodmínečná povinnost dát spotřebiteli za všech okolností k dispozici telefonní číslo, případně zřídit telefonní nebo faxovou linku nebo založit novou e-mailovou adresu, které spotřebitelům umožňují urychleně obchodníka kontaktovat, se jeví být nepřiměřená (bod 48).

Soudní dvůr tedy rozhodl, že je třeba výraz „pokud existují“ uvedený v čl. 6 odst. 1 písm. c) směrnice 2011/83 vykládat v tom smyslu, že se týká případů, kdy obchodník má telefonní nebo faxové číslo a nepoužívá je výhradně pro jiné účely, než je kontakt se spotřebiteli. V opačném případě od něj toto ustanovení nevyžaduje, aby toto telefonní nebo faxové číslo spotřebiteli sdělil, nebo dokonce zřídil telefonní či faxovou linku nebo založil novou e-mailovou adresu, které spotřebiteli umožní jej kontaktovat (body 51, 53 a výrok).

Zadruhé při posuzování toho, zda tento obchodník může za takových okolností, o jaké se jednalo ve věci v původním řízení, použít komunikační prostředky, které čl. 6 odst. 1 písm. c) směrnice 2011/83 nezmiňuje, jako je systém pro výměnu rychlých zpráv nebo zpětné volání, Soudní dvůr rozhodl, že čl. 6 odst. 1 písm. c) směrnice 2011/83 musí být vykládán v tom smyslu, že když toto ustanovení vyžaduje, aby obchodník dal spotřebiteli k dispozici komunikační prostředek způsobilý splňovat kritéria přímé a efektivní komunikace, nebrání tomu, aby uvedený obchodník poskytl jiné komunikační prostředky, než které jsou vyjmenovány v tomto ustanovení ke splnění těchto kritérií (body 52, 53 a výrok).

4. Ochrana osobních údajů

[Rozsudek ze dne 1. října 2015, Weltimmo \(C-230/14, ECLI EU:C:2015:639\)](#)²³

Weltimmo, společnost registrovaná na Slovensku, spravovala webové stránky pro inzerci nemovitostí nacházejících se v Maďarsku. V tomto rámci zpracovávala osobní údaje inzerentů. Inzeráty byly zveřejňovány bezplatně po dobu jednoho měsíce a po uplynutí této lhůty byly zpoplatňovány. Mnozí inzerenti požádali elektronickou poštou o stažení svých inzerátů po uplynutí prvního měsíce a při této příležitosti i o vymazání osobních údajů, které se jich týkaly. Společnost Weltimmo však toto vymazání neprovedla a dotčeným fakturovala své služby. Při nezaplacení fakturovaných částek předala tato společnost osobní údaje inzerentů společností vymáhajícím pohledávky. Inzerenti podali stížnost k maďarskému orgánu pro ochranu údajů. Tento orgán uložil společnosti Weltimmo pokutu ve výši 10 milionů maďarských forintů (HUF)

23 Tento rozsudek byl uveden ve výroční zprávě za rok 2015, s. 52.

(přibližně 32 000 eur) za porušení maďarského zákona, kterým byla do maďarského právního řádu provedena směrnice 95/46/ES²⁴.

Společnost Weltimmo poté napadla rozhodnutí orgánu dozoru u maďarských soudů. Kúria (Nejvyšší soud, Maďarsko), který o sporu rozhodoval v řízení o kasačním opravném prostředku, položil Soudnímu dvoru otázku, zda uvedená směrnice umožňuje maďarskému orgánu dozoru použít maďarský zákon přijatý na základě této směrnice a uložit pokuty stanovené tímto zákonem.

Soudní dvůr připomněl, že z bodu 19 odůvodnění směrnice 95/46/ES vyplývá flexibilní pojetí pojmu usazení. Za účelem určení, zda má obchodní společnost, správce údajů, provozovnu v jiném členském státě, než je členský stát, nebo třetí země, v nichž je zapsána, je třeba posoudit jak míru stability zařízení, tak skutečný charakter výkonu činnosti v tomto jiném členském státě. To platí obzvláště pro podniky, které poskytují služby výlučně prostřednictvím internetu (bod 29).

Podle Soudního dvora musí být čl. 4 odst. 1 písm. a) směrnice 95/46/ES vykládán v tom smyslu, že umožňuje použití právních předpisů na ochranu osobních údajů jiného členského státu, než ve kterém je správce těchto údajů zapsán, za předpokladu, že tento správce vykonává prostřednictvím stálého zařízení na území tohoto členského státu efektivní a skutečnou činnost. Otázka státní příslušnosti osob dotčených tímto zpracováním údajů je naproti tomu irelevantní (bod 41 a bod 1 výroku).

V případě, že orgán dozoru členského státu dospěje k závěru, že použitelným právem není právo tohoto členského státu, nýbrž právo jiného členského státu, musí být čl. 28 odst. 1, 3 a 6 této směrnice vykládán v tom smyslu, že tento orgán dozoru může vykonávat pravomoci účinně zasáhnout. Nemůže tedy uložit na základě práva vlastního členského státu sankce správci těchto údajů, který není usazen na území členského státu, pod něhož spadá tento orgán dozoru. Z požadavků vyplývajících z územní suverenity dotyčného státu, ze zásady legality a z pojmu právního státu totiž plyne, že sankční pravomoc nelze v zásadě vykonávat mimo rámec právních předpisů, jež opravňují správní orgán k tomu, aby jednal na základě práva svého vlastního členského státu (body 56, 60 a bod 2 výroku).

[Rozsudek ze dne 6. října 2015 \(velký senát\), Schrems \(C-362/14, ECLI:EU:C:2015:650\)](#)²⁵

Rakouský občan Maximillian Schrems používal Facebook od roku 2008. Údaje poskytnuté M. Schremsem na Facebooku byly zcela nebo zčásti předávány irskou dceřinou společností společnosti Facebook na servery nacházející se na území Spojených států, kde byly zpracovávány. Maximillian Schrems podal stížnost u irského úřadu dozoru, jelikož se domníval, že s ohledem na zjištění učiněná v roce 2013 Edwardem Snowdenem ohledně činností zpravodajských služeb Spojených států (konkrétně National Security Agency nebo „NSA“), právní předpisy a praxe Spojených států neposkytují dostatečnou ochranu osobních údajů předávaných do této země před sledováním prováděným tamními orgány veřejné moci. Irský

24 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (Úř. věst. 1995, L 281, s. 31; Zvl. vyd. 13/15, s. 355).

25 Tento rozsudek byl uveden ve výroční zprávě za rok 2015, s. 51.

orgán tuto stížnost zamítl zejména z důvodu, že Komise v rozhodnutí 2000/520/CE²⁶ konstatovala, že v rámci takzvaného režimu „bezpečného přístavu“ zajišťují Spojené státy odpovídající úroveň ochrany předávaných osobních údajů.

High Court (Vrchní soud, Irsko), který projednával tento případ, si přál vědět, zda toto rozhodnutí Komise brání vnitrostátnímu orgánu dozoru prošetřit stížnost vycházející z toho, že třetí země nezajišťuje odpovídající úroveň ochrany, a případně zastavit sporné předávání údajů.

Soudní dvůr odpověděl, že předání osobních údajů z členského státu do třetí země jako takové představuje zpracování osobních údajů ve smyslu čl. 2 písm. b) směrnice 95/46/ES²⁷ prováděné na území členského státu. Vnitrostátní orgány jsou tudíž nadány pravomocí ověřit, zda předání osobních údajů z členského státu, kterému tyto orgány podléhají, do třetí země dodržuje požadavky stanovené směrnicí 95/46 (body 43 až 45, 47).

Tudíž dokud nebylo rozhodnutí Komise prohlášeno za neplatné Soudním dvorem, který jako jediný může rozhodnout o neplatnosti unijního aktu, nemohou členské státy a jejich orgány přijmout opatření odporující tomuto rozhodnutí, jako např. akty směřující ke zjištění se závazným účinkem, že třetí země, na kterou se vztahuje uvedené rozhodnutí, nezajišťuje odpovídající úroveň ochrany. Dospěje-li orgán dozoru k závěru, že skutečnosti uplatněné na podporu žádosti týkající se ochrany práv a svobod v souvislosti se zpracováním osobních údajů jsou neopodstatněné, a z tohoto důvodu uvedenou žádost zamítne, osoba, která tuto žádost podala, musí mít právo na přístup k prostředkům nápravy před soudem, které jí umožní napadnout toto rozhodnutí nepříznivě zasahující do jejího právního postavení před vnitrostátními soudy. Má-li uvedený orgán v opačném případě za to, že výtky uplatněné osobou, která se na něj obrátila s takovou žádostí, jsou opodstatněné, musí mít tento orgán v souladu s čl. 28 odst. 3 prvním pododstavcem třetí odrážkou směrnice 95/46/ES, ve spojení zejména s čl. 8 odst. 3 Listiny, možnost obrátit se na soud (body 51, 52, 61, 62, 64, 65).

Článek 25 odst. 6 směrnice 95/46/ES ve spojení s články 7, 8 a 47 Listiny musí být vykládán v tom smyslu, že rozhodnutí přijaté na základě tohoto ustanovení v němž Komise konstatuje, že třetí země zajišťuje odpovídající úroveň ochrany, nebrání tomu, aby orgán dozoru členského státu posoudil žádost osoby týkající se ochrany jejích práv a svobod v souvislosti se zpracováním osobních údajů, které se jí týkají a které byly předány z členského státu do této třetí země, pokud tato osoba tvrdí, že právo a praxe platné v této zemi nezajišťují odpovídající úroveň ochrany (body 58, 59, 63, 66 a bod 1 výroku).

Výraz „odpovídající úroveň ochrany“ obsažený v čl. 25 odst. 6 směrnice 95/46/ES musí být chápán v tom smyslu, že vyžaduje, aby tato třetí země skutečně zajišťovala na základě svých vnitrostátních předpisů nebo svých mezinárodních závazků takovou úroveň ochrany základních práv a svobod, která je rovnocenná úrovni zaručené v rámci Unie na základě této směrnice vykládané ve světle Listiny (body 73, 75, 76, 78).

26 Rozhodnutí Komise 2000/520/ES ze dne 26. července 2000 podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES o odpovídající ochraně poskytované podle zásad „bezpečného přístavu“ a s tím souvisejících často kladených otázek vydaných Ministerstvem obchodu Spojených států (Úř. věst. 2000, L 215, s. 7; Zvl. vyd.16/01, s. 119).

27 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (Úř. věst. 1995, L 281, s. 31; Zvl. vyd.13/15, s. 355).

Zásady bezpečného přístavu totiž platí pouze pro organizace ve Spojených státech s vlastním osvědčením, které získávají osobní údaje z Unie, aniž se vyžaduje, aby veřejné orgány Spojených států podléhaly těmto zásadám. Rozhodnutí 2000/520/ES navíc umožňuje zásahy do základních práv osob, jejichž osobní údaje jsou nebo by mohly být předávány z Unie do Spojených států, jež se opírají o požadavky související s bezpečností státu a veřejným zájmem nebo o vnitrostátní předpisy Spojených států, aniž obsahuje zjištění o existenci pravidel státního charakteru ve Spojených státech, jež mají omezit případné zásahy do těchto práv a bez jakékoli zmínky o existenci účinné právní ochrany před zásahy tohoto druhu.

Kromě toho Komise přijetím článku 3 rozhodnutí 2000/520/ES překročila pravomoc, kterou jí přiznává čl. 25 odst. 6 směrnice 95/46/ES, vykládaný ve světle Listiny, takže je z tohoto důvodu neplatný (body 82, 87 až 89, 96 až 98, 102 až 105 a bod 2 výroku).

[Rozsudek ze dne 1. října 2019 Planet49 \(velký senát\) \(C-673/17, ECLI:EU:C:2019:801\)](#)²⁸

Planet49 je společnost, která uspořádala na internetových stránkách www.dein-macbook.de reklamní loterii. Pro účast v této loterii byli internetoví uživatelé povinni sdělit své jméno a adresu na internetové stránce, kde se nacházela políčka k zaškrtnutí. Políčko umožňující instalaci cookies bylo předem zaškrtnuto.

Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr, Německo), k němuž německý Spolkový svaz spotřebitelských center a sdružení podal opravný prostředek „Revision“, měl pochybnosti o platnosti získání souhlasu uživatelů prostřednictvím předem zaškrtnutého políčka, jakož i o rozsahu informační povinnosti, jakou má poskytovatel služeb.

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týkala zejména výkladu pojmu „souhlas“ uvedeného ve směrnici o soukromí a elektronických komunikacích ve spojení se směrnicí 95/46/ES, jakož i s obecným nařízením o ochraně osobních údajů.

Zprvce Soudní dvůr uvedl, že čl. 2 písm. h) směrnice 95/46/ES, na který odkazuje čl. 2 písm. f) směrnice o soukromí a elektronických komunikacích, definuje „souhlas subjektu údajů“ jako „jakýkoli svobodný, výslovný a vědomý projev vůle, kterým subjekt údajů dává svolení k tomu, aby osobní údaje, které se jej týkají, byly předmětem zpracování“. Zmínil, že požadavek „projevu“ vůle subjektu údajů jasně poukazuje na aktivní, nikoliv na pasivní jednání. Souhlas udělený předem zaškrtnutým políčkem přitom nepředstavuje aktivní jednání ze strany uživatele internetových stránek. Mimoto historie vzniku čl. 5 odst. 3 směrnice o soukromí a elektronických komunikacích, který od změny provedené směrnicí 2009/139 stanoví, že uživatel musí „poskytnout souhlas“, naznačuje, že souhlas uživatele nelze nadále předpokládat a musí vycházet z aktivního jednání tohoto uživatele. Konečně, aktivní souhlas je nyní výslovně stanoven obecným nařízením o ochraně osobních údajů, jehož čl. 4 bod 11 vyžaduje projev vůle ve formě zejména „jiného zjevného potvrzení“ a jehož bod 32 odůvodnění výslovně vylučuje považovat za souhlas „[m]lčení, předem zaškrtnutá políčka nebo nečinnost“ (body 49, 52, 56 a 62).

28 Tento rozsudek byl uveden ve výroční zprávě za rok 2019, s. 120.

Soudní dvůr tedy rozhodl, že souhlas není právoplatně udělen, pokud je ukládání informací nebo přístup k již uloženým informacím v koncovém zařízení uživatele internetových stránek povoleno předem zaškrtnutým políčkem, jehož zaškrtnutí musí tento uživatel k odmítnutí svého souhlasu zrušit (bod 63, bod 1 výroku).

Zadruhé Soudní dvůr konstatoval, že čl. 5 odst. 3 směrnice o soukromí a elektronických komunikacích má za cíl chránit uživatele před zásahem do jeho soukromé sféry, a to bez ohledu na to, zda se tento zásah vztahuje na osobní nebo jiné údaje. Z toho vyplývá, že pojem „souhlas“ nelze vykládat odlišně v závislosti na tom, zda informace uložené nebo prohlížené v koncovém zařízení uživatele internetových stránek jsou osobními údaji či nikoli (body 69, 71, bod 2 výroku).

Zatřetí Soudní dvůr uvedl, že čl. 5 odst. 3 směrnice o soukromí a elektronických komunikacích vyžaduje, aby uživatel poskytl souhlas poté, co mu byly poskytnuty jasné a úplné informace, mimo jiné o účelu zpracování. Jasné a úplné informace musí přitom uživateli umožnit jednoduše rozpoznat důsledky souhlasu, který by mohl udělit, a zajistit, aby byl takový souhlas udělen s plnou znalostí věci. V tomto ohledu dospěl Soudní dvůr k závěru, že doba funkčnosti souborů cookies, jakož i možnost přístupu třetích osob k těmto souborům cookies jsou součástí jasných a úplných informací, které musí poskytovatel služeb poskytnout uživateli internetových stránek (body 73 až 75, 81, bod 3 výroku).

5. Autorská práva

[Rozsudek ze dne 3. července 2012 \(velký senát\), UsedSoft \(C-128/11, ECLI:EU:C:2012:407\)](#)²⁹

Společnost Oracle vyvíjela a rozšiřovala, zejména stahováním přes internet, počítačové programy typu „klient-server“. Zákazník si stáhl rozmnoženinu programu přímo do svého počítače. Uživací právo zahrnovalo oprávnění mít rozmnoženinu tohoto programu trvale uloženou na serveru a oprávnění umožnit 25 uživatelům přístup k této rozmnoženině. Licenční smlouvy stanovily, že zákazník získá na dobu neurčitou výhradně pro vnitřní obchodní účely nepřevoditelné uživatelské právo. UsedSoft, německá společnost, uváděla na trh licence zakoupené od zákazníků společnosti Oracle. Zákazníci společnosti UsedSoft, kteří dosud nebyli držiteli dotčeného počítačového programu, si ho po získání „použití“ licence přímo stahovali z internetové stránky společnosti Oracle. Zákazníci, kteří tento program již měli, mohli dokupovat licence nebo část licencí pro dodatečné uživatele. V takovém případě zákazníci stahovali počítačový program do hlavní paměti osobních počítačů těchto ostatních uživatelů.

Společnost Oracle se před německými soudy domáhala toho, aby bylo společnosti UsedSoft uloženo zdržet se takových praktik. Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr, Německo) požádal Soudní dvůr o výklad směrnice 2009/24/ES³⁰ o právní ochraně počítačových programů v tomto kontextu.

29 Tento rozsudek byl uveden ve výroční zprávě za rok 2012, s. 36.

30 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/24/ES ze dne 23. dubna 2009 o právní ochraně počítačových programů (Úř. věst. 2009, L 111, s. 16).

Podle Soudního dvora musí být čl. 4 odst. 2 směrnice 2009/24/ES vykládán v tom smyslu, že se právo na rozšiřování rozmnoženiny počítačového programu vyčerpá, pokud nositel autorského práva, který udělil svolení, byť k bezúplatnému, stažení této rozmnoženiny z internetu na nosič dat, poskytl rovněž – výměnou za zaplacení ceny, která mu má zajistit odměnu odpovídající hospodářské hodnotě rozmnoženiny díla, jehož je vlastníkem – k uvedené rozmnoženině uživatelské právo bez časového omezení.

Stažení rozmnoženiny počítačového programu a uzavření uživatelské licenční smlouvy ve vztahu k této rozmnoženině tvoří nedílný celek. Uvedené transakce zahrnují převod vlastnického práva k rozmnoženině daného počítačového programu. V tomto ohledu je nepodstatné, že rozmnoženina počítačového programu byla zákazníkovi zpřístupněna stažením nebo na takovém hmotném nosiči, jakým je CD-ROM nebo DVD (body 44 až 47, 72 a bod 1 výroku).

Kromě toho čl. 4 odst. 2 a čl. 5 odst. 1 směrnice 2009/24/ES musí být vykládány v tom smyslu, že v případě dalšího prodeje uživatelské licence, který znamená současně další prodej rozmnoženiny počítačového programu stažené z internetové stránky nositele autorského práva, se druhý nabyvatel uvedené licence, jež byla původně udělena prvnímu nabyvateli, jakož i každý její následný nabyvatel mohou dovolávat vyčerpání práva na rozšiřování stanoveného v čl. 4 odst. 2 této směrnice a mají právo na pořízení rozmnoženiny (bod 88 a bod 2 výroku).

[Rozsudek ze dne 10. listopadu 2016, Vereniging Openbare Bibliotheken \(C-174/15, ECLI:EU:C:2016:856\)](#)³¹

V Nizozemsku se na půjčování elektronických knih veřejnými knihovnami nevztahoval režim veřejného půjčování platný pro tradiční knihy. Veřejné knihovny zpřístupňovaly elektronické knihy veřejnosti na internetu na základě licenčních smluv s nositeli práv. Vereniging Openbare Bibliotheken, sdružení veřejných knihoven v Nizozemsku („VOB“), se domnívalo, že režim platný pro tradiční knihy by se měl vztahovat také na digitální půjčování. V této souvislosti podalo žalobu na Stichting Leenrecht, nadaci zodpovědnou za vybírání odměn autorům, aby se domohlo takového rozhodnutí. Žaloba VOB se týkala půjčování podle modelu „one copy, one user“, tj. půjčování rozmnoženiny knihy v digitální podobě tak, že je tato rozmnoženina uložena na serveru veřejné knihovny a uživatel může z uvedené rozmnoženiny pořídit rozmnoženinu stažením na vlastní počítač, přičemž lze během doby výpůjčky stáhnout pouze jednu rozmnoženinu a po uplynutí této doby již uvedený uživatel nemůže jím staženou rozmnoženinu užívat. Rechtbank Den Haag (soud v Haagu, Nizozemsko) položil Soudnímu dvoru otázku, zda musí být čl. 1 odst. 1, čl. 2 odst. 1 písm. b) a čl. 6 odst. 1 směrnice 2006/115/ES³² vykládány v tom smyslu, že výraz „půjčování“ zahrnuje půjčování rozmnoženiny knihy v digitální podobě a zda uvedená směrnice brání takové praxi.

Podle Soudního dvora musí být čl. 1 odst. 1, čl. 2 odst. 1 písm. b) a čl. 6 odst. 1 směrnice 2006/115/ES o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního

³¹ Tento rozsudek byl uveden ve výroční zprávě za rok 2016, s. 57.

³² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/115/ES ze dne 12. prosince 2006 o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s autorským právem (Úř. věst. 2006, L 376, s. 28).

vlastnictví souvisejících s autorským právem vykládány v tom smyslu, že výraz „půjčování“ ve smyslu těchto ustanovení zahrnuje model *one copy, one user*.

Výraz „pronájem“ předmětů uvedený v čl. 2 odst. 1 písm. a) směrnice 2006/115/ES je totiž třeba chápat tak, že se vztahuje výlučně na hmotné předměty, a výraz „rozmnoženiny“ uvedený v čl. 1 odst. 1 této směrnice tak, že v případě pronájmu se vztahuje výlučně na trvalé rozmnoženiny na fyzickém nosiči. Takový závěr je navíc potvrzen cílem sledovaným touto směrnicí. Bod 4 odůvodnění této směrnice totiž mimo jiné uvádí, že se autorské právo musí přizpůsobit novému hospodářskému vývoji, například novým formám využívání (body 35, 39, 44 až 46, 54, bod 1 výroku).

Mimoto unijní právo musí být vykládáno v tom smyslu, že nebrání tomu, aby členský stát podmínil použití čl. 6 odst. 1 směrnice 2006/115/ES tím, že rozmnoženina knihy v digitální podobě zpřístupněná veřejnou knihovnou musí být uvedena do oběhu prvním prodejem nebo jiným převodem vlastnictví takovéto rozmnoženiny v Unii nositelem práva na veřejné rozšiřování nebo s jeho souhlasem ve smyslu čl. 4 odst. 2 směrnice 2001/29/ES³³. Členskými státy nelze bránit v tom, aby případně stanovily dodatečné podmínky ke zlepšení ochrany práv autorů nad rámec toho, co je výslovně stanoveno v uvedeném ustanovení (body 61, 65 a bod 2 výroku).

Článek 6 odst. 1 směrnice 2006/115/ES musí být vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby se v něm stanovená výjimka pro veřejné půjčování vztahovala na zpřístupnění rozmnoženiny knihy v digitální podobě veřejnou knihovnou v případě, že tato rozmnoženina byla pořízena z neoprávněného zdroje (body 67, 68, 72 a bod 3 výroku).

[Rozsudek ze dne 8. září 2016, GS Media \(C-160/15, ECLI:EU:C:2016:644\)](#)³⁴

Společnost GS Media provozovala internetovou stránku GeenStijl, která byla jednou z deseti nejnavštěvovanějších stránek se zprávami v Nizozemsku. V roce 2011 zveřejnila společnost GS Media článek a hypertextový odkaz odkazující čtenáře na australskou internetovou stránku, kde byly k dispozici fotografie Britty Geertruidy Dekker. Tyto fotografie byly zveřejněny na australské internetové stránce bez souhlasu společnosti Sanoma, vydavatele měsíčního magazínu Playboy, která byla nositelkou autorských práv k dotčeným fotografiím. Navzdory výzvě společnosti Sanoma odmítla společnost GS Media příslušný hypertextový odkaz odstranit. Když australská internetová stránka odstranila na žádost společnosti Sanoma uvedené fotografie, byl na stránce GeenStijl zveřejněn nový článek, který také obsahoval hypertextový odkaz na jinou stránku, kde byly dotčené fotografie k vidění. Tato stránka také vyhověla žádosti společnosti Sanoma o odstranění fotografií. Uživatelé internetu, kteří navštívili diskusní fórum na stránce GeenStijl, pak umístili nové odkazy na jiné internetové stránky, kde bylo možné si fotografie prohlédnout. Podle společnosti Sanoma společnost GS Media porušila autorská práva. V rámci projednávání kasačního opravného prostředku se Hoge Raad der Nederlanden (Nejvyšší soud Nizozemska)

³³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti (Úř. věst. 2001, L 167, s. 10; Zvl. vyd. 17/01, s. 230).

³⁴ Tento rozsudek byl uveden ve výroční zprávě za rok 2016, s. 56.

obrátil v této věci na Soudní dvůr. Podle směrnice 2001/29/ES musí totiž ke každému sdělení díla veřejnosti nositel autorského práva udělit souhlas³⁵.

Podle Soudního dvora musí být čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29/ES vykládán v tom smyslu, že za účelem posouzení, zda umístění hypertextových odkazů na internetové stránce na chráněná díla, která jsou volně dostupná na jiné internetové stránce bez souhlasu nositele autorského práva, představuje „sdělování veřejnosti“ ve smyslu tohoto ustanovení, je třeba určit, zda byly tyto odkazy poskytnuty nikoli za účelem dosažení zisku osobou, která nevěděla nebo nemohla rozumně vědět o protiprávní povaze zveřejnění těchto děl na této jiné internetové stránce, nebo zda naopak byly poskytnuty za účelem dosažení zisku, v kterémžto případě musí být taková znalost presumována.

Je-li prokázáno, že osoba věděla nebo vědět měla, že použitý hypertextový odkaz zpřístupňuje protiprávně zveřejněné dílo na internetu, například na základě skutečnosti, že na to byla upozorněna nositeli autorského práva, je třeba mít za to, že poskytnutí tohoto odkazu představuje „sdělování veřejnosti“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29/ES. Pokud je umístění hypertextových odkazů uskutečněno za účelem dosažení zisku, lze od autora takového umístění očekávat, že provede nezbytná ověření, aby se ujistil, že dotčené dílo není protiprávně zveřejněno na stránce, na kterou vedou uvedené hypertextové odkazy. Za takových okolností a za předpokladu, že tato vyvratitelná domněnka není vyvrácena, představuje jednání spočívající v umístění hypertextového odkazu na protiprávně zveřejněné dílo na internetu „sdělování veřejnosti“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29/ES (body 33, 47 až 51, 55 a výrok).

[Rozsudek ze dne 14. června 2017, Stichting Brein \(C-610/15, ECLI:EU:C:2017:456\)](#)³⁶

Společnosti Ziggo a XS4ALL byly poskytovateli přístupu k internetu. Podstatná část jejich klientů využívala online platformu pro sdílení „The Pirate Bay“. Tato platforma umožňovala uživatelům sdílet a stahovat po fragmentech („torrents“) díla, která se nacházela na jejich vlastních počítačích. Dotčené soubory byly v převážné většině díla chráněná autorským právem, aniž nositelé práv udělili provozovatelům a uživatelům této platformy svolení k předmětnému sdílení. Stichting Brein, nizozemská nadace, která hájí zájmy nositelů autorských práv, se u nizozemských soudů domáhala toho, aby bylo společností Ziggo a XS4ALL přikázáno blokovat doménová jména a IP adresy „The Pirate Bay“.

Podstatou předběžných otázek Hoge Raad der Nederlanden (Nejvyšší soud Nizozemska) bylo, zda taková platforma sdílení, jako je „The Pirate Bay“, provádí „sdělování veřejnosti“ ve smyslu směrnice 2001/29/ES³⁷, a může tedy porušovat autorská práva.

Soudní dvůr rozhodl, že pojem „sdělování veřejnosti“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29/ES musí být vykládán v tom smyslu, že zahrnuje zpřístupnění a správu platformy pro sdílení na internetu, která prostřednictvím indexace metadat týkajících se chráněných děl

³⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti (Úř. věst. 2001, L 167, s. 10; Zvl. vyd. 17/01, s. 230).

³⁶ Tento rozsudek byl uveden ve výroční zprávě za rok 2017, s. 68.

³⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti (Úř. věst. 2001, L 167, s. 10; Zvl. vyd. 17/01, s. 230).

a poskytování vyhledávače umožňuje uživatelům této platformy tato díla lokalizovat a sdílet je v rámci sítě „peer-to-peer“.

Je třeba podotknout, jak vyplývá z bodu 23 odůvodnění směrnice 2001/29/ES, že právo autora na sdělování veřejnosti ve smyslu uvedeného čl. 3 odst. 1 by mělo zahrnovat jakýkoli přenos nebo další přenos díla pro veřejnost nepřítomnou v místě, ze kterého sdělování vychází, po drátě nebo bezdrátově, včetně vysílání.

Soudní dvůr v této souvislosti již judikoval, že skutečnost, že jsou na internetové stránce uvedeny hypertextové odkazy na chráněná díla zveřejněná bez jakéhokoli omezení přístupu na jiné stránce, poskytuje uživatelům první stránky přímý přístup k uvedeným dílům. Tak je tomu i v případě prodeje multimediálního přehrávače, na kterém byly předem nainstalovány doplňky dostupné na internetu, jež obsahují hypertextové odkazy na veřejnosti volně dostupné internetové stránky, na kterých byla díla chráněná autorským právem zpřístupněna bez svolení nositelů tohoto práva. Z uvedené judikatury lze tedy dovodit, že jakékoli jednání uživatele, který při plné znalosti věci zpřístupní svým klientům chráněná díla, může v zásadě představovat „sdělování“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29/ES.

Aby chráněná díla spadala pod pojem „sdělování veřejnosti“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29/ES, je třeba, aby byla skutečně sdělována veřejnosti. Pojem „veřejnost“ zahrnuje určitý minimální práh. Je tedy třeba zjistit nejen kolik osob má přístup k těmto dílům souběžně, ale i kolik z těchto osob k němu má přístup postupně (body 30 až 34, 40, 41, 48 a výrok).

[Rozsudek ze dne 29. července 2019 \(velký senát\) Funke Medien NRW \(C-469/17, ECLI:EU:C:2019:623\)](#)³⁸

Společnost Funke Medien provozovala německý zpravodajský internetový portál Westdeutsche Allgemeine Zeitung. Spolková republika Německo, která měla za to, že společnost Funke Medien porušila její autorská práva k určitým zprávám týkajícím se vojenské situace, jež byly „klasifikovány stupněm utajení vyhrazené“ a vypracovány německou vládou, podala proti této společnosti žalobu na zdržení se jednání. Zemský soud vyhověl této žalobě, jež byla poté potvrzena v rámci odvolacího řízení před vrchním zemským soudem. Společnost Funke Medien v rámci opravného prostředku „Revision“ podaného k předkládajícímu soudu, kterým je Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr, Německo), trvala na svých návrhových žádáních znějících na zamítnutí žaloby na zdržení se jednání.

Soudní dvůr na úvod připomněl, že zprávy o vojenské situaci lze chránit autorským právem pouze za podmínky – jejíž naplnění musí vnitrostátní soud ověřit v každém jednotlivém případě – že tyto zprávy jsou duševním výtvozem jejich autora, který odráží jeho osobnost a je projevem jeho rozhodnutí učiněných při vypracovávání uvedených zpráv na základě jeho tvůrčí svobody (bod 25).

Podle názoru Soudního dvora ustanovení směrnice 2001/29/ES, jež upravují výlučná práva autora na rozmnožování a na sdělování jeho děl veřejnosti, představují opatření úplné

38 Tento rozsudek byl uveden ve výroční zprávě za rok 2019, s. 96.

harmonizace věcného obsahu práv, která jsou v nich uvedena. Soudní dvůr měl naopak za to, že ustanovení směrnice 2001/29, která umožňují odchýlit se od uvedených práv v případě zpravodajství týkajícího se aktuálních událostí a citací, nepředstavují opatření úplné harmonizace rozsahu výjimek či omezení, které jsou v nich obsaženy. Prostor pro uvážení, který mají členské státy při uplatňování těchto ustanovení, musí být nicméně využíván v mezích stanovených unijním právem, a to s cílem zajistit přiměřenou rovnováhu mezi zájmy nositelů práv na ochraně jejich práv duševního vlastnictví, která je zaručena Listinou, na straně jedné a právy a zájmy uživatelů děl nebo předmětů ochrany, zvláště jejich svobody projevu a informací rovněž zaručených Listinou, jakož i veřejným zájmem na straně druhé (body 38, 46, 51, 54, 57, bod 1 výroku).

Dále Soudní dvůr objasnil, že svoboda projevu a svoboda informací nemohou nad rámec výjimek a omezení stanovených směrnicí 2001/29 odůvodnit jinou výjimku z výlučných práv autora na rozmnožování a na sdělování jeho děl veřejnosti, než kterou stanoví tato směrnice. V tomto ohledu Soudní dvůr připomněl, že výčet výjimek a omezení stanovených směrnicí 2001/29 je taxativní (body 56, 64, bod 2 výroku).

Konečně, podle Soudního dvora musí vnitrostátní soud v rámci poměrování, které provádí s přihlédnutím ke všem okolnostem daného případu mezi výlučnými právy autora na rozmnožování a na sdělování jeho děl veřejnosti na jedné straně a právy uživatelů předmětů ochrany, jichž se týkají ustanovení o výjimce v případě zpravodajství týkajícího se aktuálních událostí a citací, obsažená ve směrnici 2001/29, vycházet z výkladu těchto ustanovení, který respektuje jejich znění a zachovává jejich užitečný účinek a zároveň je v úplném souladu se základními právy zaručenými Listinou (bod 76, a bod 3 výroku).

[Rozsudek ze dne 29. července 2019, Spiegel Online \(velký senát\) \(C-516/17, ECLI:EU:C:2019:625\)](#)³⁹

Společnost Spiegel Online provozovala na internetu zpravodajský portál Spiegel Online. Volker Beck, který byl poslancem Bundestagu (Spolkový sněm, Německo), napadl u zemského soudu zpřístupnění úplných znění rukopisů, a sice jednoho z rukopisů a článku zveřejněného na internetových stránkách Spiegel Online. Volker Beck měl za to, že uvedeným zveřejněním došlo k porušení jeho autorského práva. Uvedený soud návrhovým žádáním V. Becka vyhověl. Poté, co nebylo vyhověno odvolání společnosti Spiegel Online, podala tato společnost u předkládajícího soudu, kterým je Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr, Německo), opravný prostředek „Revision“.

Soudní dvůr měl za to, že ustanovení směrnice 2001/29/ES umožňující odchýlit se od výlučných práv autora, pokud jde o zpravodajství týkající se aktuálních událostí a citace, ponechávají členským státům při jejich provádění do vnitrostátního práva prostor pro uvážení, ale nepředstavují úplná harmonizační opatření. Prostor pro uvážení, který mají členské státy při uplatňování těchto ustanovení, musí být nicméně využíván v mezích stanovených unijním právem, a to s cílem zajistit přiměřenou rovnováhu mezi zájmy nositelů práv na ochraně jejich práv duševního vlastnictví, která je zaručena Listinou, na straně jedné a právy a zájmy uživatelů

³⁹ Tento rozsudek byl uveden ve výroční zprávě za rok 2019, s. 97.

děl nebo předmětů ochrany, zvláště jejich svobody projevu a informací rovněž zaručených Listinou, jakož i veřejným zájmem na straně druhé (body 31, 36, 42, bod 1 výroku).

Pokud jde o svobodu projevu a svobodu informací, Soudní dvůr upřesnil, že nemohou nad rámec výjimek a omezení stanovených směrnicí 2001/29 odůvodnit jinou výjimku z výlučných práv autora na rozmnožování a na sdělování jeho děl veřejnosti, než kterou stanoví tato směrnice. V tomto ohledu Soudní dvůr připomněl, že výčet výjimek a omezení stanovených směrnicí 2001/29 je taxativní (body 41, 49, bod 2 výroku).

Dále podle názoru Soudního dvora musí vnitrostátní soud v rámci poměrování, které provádí s přihlédnutím ke všem okolnostem daného případu mezi výlučnými právy autora na rozmnožování a na sdělování jeho děl veřejnosti na jedné straně a právy uživatelů předmětů ochrany, jichž se týkají ustanovení o výjimce v případě zpravodajství týkajícího se aktuálních událostí a citací, obsažená ve směrnici 2001/29, na straně druhé, vycházet z výkladu těchto ustanovení, který respektuje jejich znění a zachovává jejich užitečný účinek a zároveň je v úplném souladu se základními právy zaručenými Listinou (bod 59, bod 3 výroku).

Zprv Soudní dvůr rozhodl, že ustanovení o výjimce v případě zpravodajství týkajícího se aktuálních událostí směrnice 2001/29 brání vnitrostátnímu ustanovení, které omezuje uplatnění výjimky nebo omezení podle tohoto ustanovení na případy, kdy není prakticky možné předběžně požádat o svolení k užití chráněného díla za účelem zpravodajství týkajícího se aktuálních událostí. Dojde-li totiž k nějaké aktuální události, je zpravidla – a to zvláště v rámci informační společnosti – nutné, aby o ní mohla být veřejnost informována urychleně, takže se tato situace jen stěží slučuje s požadavkem předchozího souhlasu autora, který by mohl nadměrně ztížit, nebo dokonce znemožnit včasné poskytnutí relevantních informací veřejnosti (body 71, 74, body 4 výroku).

Zadruhé Soudní dvůr rozhodl, že pod výraz „citát [citace]“ uvedený v ustanovení o výjimce v případě citace směrnice 2001/29 spadá i hypertextový odkaz na samostatně přístupný soubor. V tomto kontextu připomněl svou judikaturu, podle které hypertextové odkazy přispívají ke kvalitnímu fungování internetu, který je zvláště významný pro svobodu projevu a informací zaručenou článkem 11 Listiny, jakož i k výměně názorů a informací na této síti charakterizované dostupností obrovského množství informací. Kromě toho rozhodl, že dílo již bylo oprávněným způsobem zpřístupněno veřejnosti, pokud byl veřejnosti dříve umožněn přístup k tomuto dílu v jeho konkrétní podobě, a to se svolením nositele práva nebo na základě nedobrovolné licence či zákonného povolení. Je na vnitrostátním soudu, aby rozhodl, zda bylo dílo veřejnosti zpřístupněno oprávněně s ohledem na konkrétní věc, která mu je předložena, a na všechny okolnosti daného případu (body 81, 84, 91, 95, body 5 a 6 výroku).

II. Rámec elektronického obchodu

1. Reklama

[Rozsudek ze dne 23. března 2010 \(velký senát\), Google France \(spojené věci C-236/08 až C-238/08, ECLI EU:C:2010:159\)](#)⁴⁰

Společnost Google provozující internetový vyhledávač nabízela mimo jiné placenou optimalizaci pro vyhledávače nazvanou „AdWords“. Tato služba umožňovala jakémukoli hospodářskému subjektu nechat si zajistit, aby se prostřednictvím výběru jednoho či několika klíčových slov objevil reklamní odkaz na jeho internetovou stránku. Společnost Vuitton, majitelka ochranné známky Společenství „Vuitton“ a dalších francouzských ochranných známek, zjistila, že při užívání vyhledávače Google se při zadání výrazů tvořících její ochranné známky uživateli internetu objeví odkazy na internetové stránky nabízející napodobeniny výrobků společnosti Vuitton a na konkurenční internetové stránky ostatních majitelů ochranných známek. Cour de cassation (Kasační soud, Francie) se dotázal Soudního dvora na to, zda je legální, aby byla v rámci optimalizace pro vyhledávače na internetu jako klíčová slova používána označení, která odpovídají ochranným známkám, aniž k tomu dali majitelé těchto ochranných známek souhlas.

Soudní dvůr rozhodl, že takový poskytovatel optimalizace pro vyhledávače na internetu toto označení neužívá ve smyslu čl. 5 odst. 1 a odst. 2 směrnice 89/104/EHS⁴¹ nebo čl. 9 odst. 1 nařízení (ES) č. 40/94⁴², a to ani tehdy, když inzerentům umožňuje výběr označení totožných s ochrannými známkami jakožto klíčových slov, tato označení ukládá a zobrazuje inzerci svých zákazníků prostřednictvím těchto klíčových slov. Užívání označení totožného nebo podobného s ochrannou známkou majitele třetí osobou znamená, že třetí osoba označení užívá v rámci vlastní obchodní komunikace, a představuje užívání ve smyslu této směrnice v případě, že cílem zobrazení je klamat uživatele internetu ohledně původu jeho výrobků nebo služeb (body 53 až 57, 71 až 73, 105 a bod 2 výroku).

Majitel ochranné známky je oprávněn zakázat inzerentovi, aby prováděl reklamu, jestliže uvedená reklama průměrnému uživateli internetu umožňuje jen obtížně zjistit, zda výrobky nebo služby, kterých se inzerce týká, pocházejí od majitele ochranné známky nebo od třetí osoby. Základní funkce ochranné známky spočívá zejména v tom, že je uživatelům internetu umožněno odlišit výrobky nebo služby majitele této ochranné známky od výrobků nebo služeb, které mají jiný původ (body 84, 85, 87 až 90, 99 a bod 1 výroku).

Dopady užívání označení totožného s ochrannou známkou třetími osobami však samy o sobě nepředstavují zásah do reklamní funkce ochranné známky (body 91 až 95). Článek 14 směrnice 2000/31/ES⁴³ musí být vykládán v tom smyslu, že se pravidlo v něm uvedené použije na poskytovatele optimalizace pro vyhledávání na internetu, jestliže tento poskytovatel nehrál aktivní roli takové povahy, že by bylo možné konstatovat, že uložená data zná nebo kontroluje. Je-li chování uvedeného poskytovatele čistě technické, automatické a pasivní, což znamená, že nezná ani nekontroluje data, která ukládá, nemůže být považován za odpovědného (body 114, 119, 120 a bod 3 výroku).

40 Tento rozsudek byl uveden ve výroční zprávě za rok 2010, s. 39.

41 První směrnice Rady 89/104/EHS ze dne 21. prosince 1988, kterou se sblížují právní předpisy členských států o ochranných známkách (Úř. věst. 1989, L 40, s. 1; Zvl. vyd. 17/01, s. 92).

42 Nařízení Rady (ES) č. 40/94 ze dne 20. prosince 1993 o ochranné známce Společenství (Úř. věst. 1994, L 11, s. 1; Zvl. vyd. 17/01, s. 146).

43 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu (směrnice o elektronickém obchodu) (Úř. věst. 2000, L 178, s. 1; Zvl. vyd. 13/25, s. 399).

[Rozsudek ze dne 11. července 2013, Belgian Electronic Sorting Technology \(C-657/11, ECLI:EU:C:2013:516\)](#)⁴⁴

Společnosti Belgian Electronic Sorting Technology (BEST) a Visys vyvíjely, vyráběly a prodávaly třídící stroje a třídící systémy vybavené laserovou technologií. Společnost Visys byla založena B. Peelaersem, bývalým zaměstnancem společnosti BEST. B. Peelaers zaregistroval jménem společnosti Visys název domény „www.bestlasersorter.com“. Obsah internetové stránky nacházející se pod tímto názvem domény byl stejný jako obsah běžných internetových stránek společnosti Visys, které byly přístupné pod názvy domén „www.visys.be“ a „www.visysglobal.be“. Vyhledávač google.be při zadání hesla „Best Laser Sorter“ odkazoval jako na druhý výsledek vyhledávání, hned po internetové stránce společnosti BEST, na internetovou stránku společnosti Visys. Tato společnost používala na svých internetových stránkách mimo jiné následující metatagy: Best+Helius a Best+Genius. Předkládající soud, Hof van Cassatie (Kasační soud, Belgie), se obrátil na Soudní dvůr s otázkou, zda registrace a používání názvu domény na straně jedné a používání metatagů („metatags“) v metadatech („metadata“) určité internetové stránky na straně druhé lze považovat za činnosti spadající pod pojem „reklama“ ve smyslu směrnice 84/450/EHS⁴⁵ a směrnice 2006/114/CE⁴⁶.

Soudní dvůr rozhodl, že čl. 2 bod 1 směrnice 84/450/EHS a čl. 2 písm. a) směrnice 2006/114/ES musí být vykládány v tom smyslu, že pojem „reklama“, jak je definován těmito ustanoveními, zahrnuje užívání názvu domény, jakož i používání metatagů v metadatech určité internetové stránky, v takové situaci, kdy název domény nebo metatagy tvořené klíčovými slovy („keyword metatags“) odkazují na některé výrobky nebo některé služby či na obchodní firmu společnosti a představují formu sdělení, jež je určeno případným spotřebitelům, a navozuje přesvědčení, že naleznou internetovou stránku vztahující se k uvedeným výrobkům nebo službám či k uvedené společnosti.

Pojem „reklama“ nelze totiž vykládat a používat tak, aby se počínání obchodníka směřující k podpoře prodeje jeho výrobků nebo služeb, které mohou ovlivnit ekonomické chování spotřebitelů, a tedy se dotknout konkurentů tohoto obchodníka, vymykalo pravidlům poctivé soutěže stanoveným těmito směrnici.

Tento pojem naproti tomu nezahrnuje registraci názvu domény jako takovou. Jedná se totiž o čistě formální úkon, který sám o sobě nutně neznamená, že se případní spotřebitelé mohou seznámit s názvem domény, a který tedy nemůže ovlivnit jejich rozhodování (body 39, 43, 48, 53, 60 a výrok).

[Rozsudek ze dne 4. května 2017, Luc Vanderborght \(C-339/15, ECLI:EU:C:2017:335\)](#)⁴⁷

Luc Vanderborght, zubní lékař usazený v Belgii, prováděl reklamu na poskytování zubní péče. Instaloval vývěsní štít, na kterém bylo uvedeno jeho jméno, skutečnost, že vykonává povolání

⁴⁴ Tento rozsudek byl uveden ve výroční zprávě za rok 2013, s. 41.

⁴⁵ Směrnice Rady 84/450/EHS ze dne 10. září 1984 o sblížení právních a správních předpisů členských států týkajících se klamavé reklamy (Úř. věst. 1984, L 250, s. 17; Zvl. vyd. 15/01, s. 227).

⁴⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/114/ES ze dne 12. prosince 2006 o klamavé a srovnávací reklamě (Úř. věst. 2006, L 376, s. 21).

⁴⁷ Tento rozsudek byl uveden ve výroční zprávě za rok 2017, s. 74.

zubního lékaře, adresa jeho internetové stránky a telefonní číslo jeho ordinace. Kromě toho vytvořil internetovou stránku, na které informoval pacienty o různých druzích léčby, jež poskytuje ve své ordinaci. Rovněž zveřejnil několik inzerátů v místních denících. Na základě stížnosti podané Verbond der Vlaamse tandartsen, profesního sdružení zubních lékařů, bylo proti L. Vanderborchtovi zahájeno trestní stíhání. Belgické právo totiž zakazovalo veškerou reklamu na poskytování péče o dutinu ústní a zuby a stanovilo určité požadavky na diskrétnost. Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg te Brussel (nizozemskojazyčný soud prvního stupně v Bruselu, Belgie), který věc projednával, se rozhodl v této souvislosti položit Soudnímu dvoru žádost o rozhodnutí o předběžné otázce.

Podle Soudního dvora musí být směrnice 2000/31/ES⁴⁸ vykládána v tom smyslu, že brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je úprava dotčená ve věci v původním řízení.

V bodě 18 odůvodnění směrnice 2000/31/ES je upřesněno, že pojem „služby informační společnosti“ zahrnuje širokou škálu hospodářských činností, které probíhají on-line. Kromě toho je v čl. 2 písm. f) této směrnice upřesněno, že se pojem „obchodní sdělení“ vztahuje mimo jiné na všechny formy sdělení určeného k podpoře služeb osoby, která vykonává regulované povolání. Z toho vyplývá, že reklama na poskytování péče o dutinu ústní a zuby, která je sdělována prostřednictvím internetové stránky, takovou službu představuje (body 36 až 39). Unijní normotvůrce nevyjmul regulovaná povolání ze zásady přípustnosti obchodních sdělení on-line, která je stanovena v čl. 8 odst. 1 uvedené směrnice. Byť toto ustanovení umožňuje zohlednit při vypracovávání příslušných profesních předpisů zvláštní povahu zdravotnických povolání, a to tím, že upravuje formy a podmínky, které se uplatní na obchodní sdělení on-line, aby bylo zejména zajištěno, že nebude narušena důvěra pacientů v tato povolání, nic to nemění na tom, že tyto profesní předpisy nemohou všeobecně a absolutně zakazovat veškeré formy reklamy on-line, jejímž účelem je podpora činnosti osoby vykonávající takové povolání (body 48 až 50 a bod 2 výroku).

Článek 56 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je úprava dotčená ve věci v původním řízení, která všeobecně a absolutně zakazuje veškerou reklamu na poskytování péče o dutinu ústní a zuby.

Pokud jde o nezbytnost takového omezení volného pohybu služeb, o jaké se jednalo ve věci v původním řízení, je třeba zohlednit skutečnost, že zdraví a život člověka zauímají první místo mezi statky a zájmy chráněnými Smlouvou a že členským státům v zásadě přísluší rozhodnout o úrovni, na které zamýšlí zajistit ochranu veřejného zdraví.

Neplatí totiž, že by veškerá reklamní sdělení, která jsou touto právní úpravou zakázána, mohla jako taková vyvolávat účinky, které by byly v rozporu s uvedenými cíli. Za těchto okolností je třeba mít za to, že cílů sledovaných právní úpravou dotčenou ve věci v původním řízení by bylo možné dosáhnout méně omezujícími opatřeními (body 71 až 73, 75, 76 a bod 3 výroku).

48 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu (směrnice o elektronickém obchodu) (Úř. věst. 2000, L 178, s. 1; Zvl. vyd. 13/25, s. 399).

[Rozsudek ze dne 30. března 2017, Verband Sozialer Wettbewerb eV \(C-146/16, ECLI:EU:C:2017:243\)](#)

Předmětem sporu byla reklamní inzerce zveřejněná v novinách společností DHL Paket, která provozovala internetový prodejní portál „MeinPaket.de“, na němž mohli prodejci-podnikatelé nabízet k prodeji své výrobky. Výrobky propagované v této reklamě, jež byly opatřeny kódem, bylo možno zakoupit prostřednictvím tohoto portálu od prodejců-třetích osob. Po připojení k tomuto portálu mohl uživatel zadat příslušný kód, aby byl přesměrován na stránku, na které byl předmětný výrobek podrobněji popsán a uvedena totožnost prodejce, o němž bylo možné získat příslušné informace v rubrice určené k tomuto účelu.

Podle Verband Sozialer Wettbewerb (VSW), sdružení, jehož členy jsou především dodavatelé elektrických spotřebičů a elektroniky, jakož i zásilkoví prodejci, kteří nabízejí k prodeji výrobky všeho druhu, představovala zveřejněná reklama nekalou obchodní praktiku. VSW se domnívalo, že společnost DHL Paket nesplnila povinnost uvádět totožnost a adresu dodavatelů používajících její prodejní portál. VSW se žalobou domáhalo zdržení se této reklamní činnosti.

Soudní dvůr, na nějž se obrátil Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr, Německo), rozhodl, že čl. 7 odst. 4 směrnice 2005/29/ES⁴⁹ musí být vykládán v tom smyslu, že taková reklamní inzerce, jako je inzerce, o kterou se jednalo ve věci v původním řízení, která spadá pod pojem „výzva ke koupi“ ve smyslu této směrnice, může splňovat informační povinnost upravenou tímto ustanovením.

Předkládajícímu soudu přísluší v jednotlivých případech posoudit, zda prostorová omezení v reklamním textu odůvodňují poskytnutí informací o dodavateli výlučně na internetovém prodejním portálu, a případně zda informace vyžadované článkem 7 odst. 4 písm. b) uvedené směrnice týkající se internetového prodejního portálu jsou sdělovány snadno a rychle (bod 33 a výrok).

[Rozsudek ze dne 3. března 2016, Daimler AG \(C-179/15, ECLI:EU:C:2016:134\)](#)

Maďarská společnost Együd Garage specializující se na prodej a opravy automobilů Mercedes, byla vázána smlouvou o poskytování poprodejního servisu se společností Daimler, německým výrobcem automobilů Mercedes a majitelem mezinárodní ochranné známky „Mercedes-Benz“. Maďarská společnost měla vedle práva užívat tuto ochrannou známku právo uvádět ve vlastních inzerátech údaj „autorizovaná servisní dílna Mercedes-Benz“. Po ukončení této smlouvy se společnost Együd Garage snažila odstranit veškeré reklamy na internetu, z nichž by veřejnost mohla vyvodit závěr, že mezi ní a společností Daimler nadále trvá smluvní vztah. Navzdory přijatým krokům byly reklamy zobrazující takové spojení nadále šířeny na internetu a identifikovány vyhledávači. Fővárosi Törvényszék (Soud v Budapešti, Maďarsko) se tázal Soudního dvora, zda směrnice o ochranných známkách⁵⁰ umožňuje společnosti Daimler

49 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a o změně směrnice Rady 84/450/EHS, směrnic Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 (směrnice o nekalých obchodních praktikách) (Úř. věst. 2005, L 149, s. 22).

50 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/95/ES ze dne 22. října 2008, kterou se sblížují právní předpisy členských států o ochranných známkách (Úř. věst. 2008, L 299, s. 25).

vyžadovat, aby předchozí smluvní partner přijal důsledná opatření, aby nedošlo k poškození její ochranné známky.

Soudní dvůr rozhodl, že užívání ochranné známky třetí osobou bez souhlasu majitele za účelem informování veřejnosti o tom, že tato třetí osoba provádí opravy a údržbu výrobků nesoucích tuto ochrannou známku nebo že se tato osoba specializuje na tyto výrobky, představuje užívání ochranné známky ve smyslu čl. 5 odst. 1 písm. a) směrnice 2008/95/ES. Majitel ochranné známky toto může zakázat, ledaže se uplatní článek 6 této směrnice, týkající se omezení účinků ochranné známky, nebo článek 7 uvedené směrnice, týkající se vyčerpání práv z ochranné známky. Takové užívání, pokud k němu dochází bez souhlasu majitele ochranné známky, může zasahovat do funkce označení původu ochranné známky (body 28 až 30).

Článek 5 odst. 1 písm. a) a b) této směrnice musí být vykládán v tom smyslu, že se nejedná o užívání, pokud tento inzerát nebyl zadán touto třetí osobou ani jejím jménem, nebo v případě, že tento inzerát byl zadán touto třetí osobou nebo jejím jménem se souhlasem majitele ochranné známky, pokud tato třetí osoba výslovně požádala provozovatele této internetové stránky, u něhož inzerát zadala, o jeho odstranění nebo odstranění v něm uvedené zmínky o ochranné známce. Inzerentovi nelze přičítat ani nezávislé jednání jiných hospodářských subjektů, jako je jednání těchto provozovatelů internetových stránek, kteří jednájí nikoliv na objednávku, nýbrž z vlastní iniciativy a vlastním jménem.

V obou případech není majitel ochranné známky na základě čl. 5 odst. 1 písm. a) nebo b) směrnice 2008/95/ES oprávněn podat žalobu proti inzerentovi za účelem zakázat mu zveřejňovat na internetu inzerát obsahující zmínku o jeho ochranné známce (body 34, 36, 37, 44 a výrok).

2. Odpovědnost poskytovatelů zprostředkovatelských služeb/Soudní příkaz ke zdržení se jednání

[Rozsudek ze dne 3. října 2019, Glawischnig-Piesczek \(C-18/18, ECLI:EU:C:2019:821\)](#)

Společnost Facebook Ireland provozuje pro uživatele nacházející se mimo Spojené státy americké a Kanadu celosvětovou platformu sociálních medií (dále jen „služba Facebook“). Eva Glawischnig-Piesczek byla poslankyní Nationalrat (Národní rada, Rakousko), předsedkyní poslaneckého klubu „die Grünen“ (Zelení) a spolkovou mluvčí této politické strany. Dne 3. dubna 2016 jistý uživatel služby Facebook sdílel na svém soukromém profilu článek z rakouského informačního internetového portálu oe24.at nazvaný „Zelení: jsme pro zachování minimálního příjmu pro uprchlíky“, v důsledku čehož se na tomto profilu objevil „náhled“ původní stránky s názvem tohoto článku, jeho stručným shrnutím a fotografií E. Glawischnig-Piesczek. Tento uživatel kromě toho k uvedenému článku zveřejnil komentář, jehož znění podle předkládajícího soudu mohlo žalobkyni v původním řízení ublížit na cti, urazit ji a pomluvit. Tento příspěvek si mohl prohlédnout každý uživatel služby Facebook.

Dopisem ze dne 7. července 2016 E. Glawischnig-Piesczek společnost Facebook Ireland mimo jiné požádala, aby tento komentář smazala. Vzhledem k tomu, že společnost Facebook Ireland předmětný komentář nerasazala, E. Glawischnig-Piesczek podala žalobu u obchodního soudu,

který společnosti Facebook Ireland nařídil, aby se okamžitě a až do pravomocného ukončení řízení o žalobě na zdržení se jednání zdržela zveřejňování nebo šíření fotografií žalobkyně v původním řízení. Společnost Facebook Ireland v Rakousku znemožnila přístup k původně zveřejněnému obsahu.

Vrchní zemský soud, u kterého bylo podáno odvolání, usnesení vydané v prvním stupni v rozsahu, v němž se týkalo stejných tvrzení, potvrdil. Naproti tomu rozhodl, že pokud jde o tvrzení rovnocenného obsahu, je třeba se zdržet šíření pouze těch tvrzení, o kterých se společnost Facebook Ireland dozvěděla od žalobkyně v původním řízení, od třetích osob nebo jiným způsobem. Obě účastnice původního řízení podaly u Oberster Gerichtshof (Nejvyšší soud, Rakousko) opravný prostředek „Revision“.

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týkala zejména výkladu čl. 15 odst. 1 směrnice 2000/31/ES.

Soudní dvůr nejprve zdůraznil, že má-li být dosaženo toho, aby dotyčný poskytovatel hostingu předešel jakýmkoli dalším poškozením dotčených zájmů, příslušný soud po něm může oprávněně požadovat, aby zablokoval přístup k ukládaným informacím, které mají stejný obsah jako informace, která byla dříve prohlášena za protiprávní, nebo k nim zablokovat přístup bez ohledu na to, kdo požádal o ukládání těchto informací (bod 37 a výrok).

Dále podle názoru Soudního dvora je soud členského státu oprávněn uložit poskytovateli hostingu povinnost odstranit informace, které ukládá a které mají rovnocenný obsah jako informace, která byla dříve prohlášena za protiprávní, nebo k nim zablokovat přístup, pokud se povinnosti dohledu a vyhledávání informací, kterých se týká takový soudní příkaz, omezují na informace, z nichž plyne sdělení, jehož obsah se oproti sdělení, které bylo prohlášeno za protiprávní a obsahuje údaje vymezené v soudním příkazu, v podstatě nezměnil, a pokud rozdíly ve formulaci tohoto rovnocenného obsahu v porovnání s formulací informace, jež byla dříve prohlášena za protiprávní, nejsou takové povahy, aby byl poskytovatel hostingu nucen tento obsah samostatně posoudit (body 45, 53 a výrok).

Konečně takový soud je oprávněn uložit poskytovateli hostingu povinnost odstranit informace, kterých se týká soudní příkaz, nebo k nim na celosvětové úrovni zablokovat přístup podle relevantního mezinárodního práva (bod 53 a výrok).

3. Právo hospodářské soutěže

[Rozsudek ze dne 13. října 2011, Pierre Fabre \(C-439/09, ECLI:EU:C:2011:649\)](#)

Společnost Pierre Fabre Dermo-Cosmétique (dále jen „PFDC“) se zabývala výrobou kosmetických výrobků, které uváděla na evropský trh prostřednictvím farmaceutů. Dotčené výrobky nespadaly do kategorie léčivých přípravků. Smlouvy o distribuci těchto výrobků nicméně uváděly, že k prodeji musí docházet výhradně ve fyzicky existujících prostorách za přítomnosti diplomovaného farmaceuta, což v praxi vylučovalo všechny formy internetového prodeje. Autorité de la concurrence (francouzský úřad pro hospodářskou soutěž) rozhodl, že z důvodu faktického zákazu jakéhokoli prodeje na internetu představují distribuční smlouvy společnosti PFDC protisoutěžní dohody v rozporu jak s francouzským, tak s unijním právem hospodářské

soutěže. Společnost PFDC podala proti tomuto rozhodnutí žalobu ke cour d'appel de Paris (odvolací soud v Paříži, Francie), který se obrátil na Soudní dvůr s otázkou, zda obecný a absolutní zákaz internetového prodeje představuje omezení hospodářské soutěže „na základě účelu“, zda se na takovou smlouvu může vztahovat bloková výjimka a zda by se v případě, že se bloková výjimka nepoužije, mohla na tuto smlouvu vztahovat individuální výjimka upravená v čl. 101 odst. 3 SFEU.

Soudní dvůr odpověděl, že čl. 101 odst. 1 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že smluvní ujednání v rámci systému selektivní distribuce představuje omezení na základě účelu ve smyslu tohoto ustanovení, jestliže se po individuálním přezkumu jeví, že toto ujednání není objektivně odůvodněno. Takové smluvní ujednání totiž značně omezuje možnost schváleného distributora prodávat smluvní výrobky zákazníkům nacházejícím se mimo jeho smluvní území nebo jeho oblast činnosti. Smluvní ujednání může tedy omezovat hospodářskou soutěž v tomto odvětví.

Existují však legitimní požadavky, jako je udržování specializované obchodní sítě, která umožňuje poskytovat specifické služby, pokud se jedná o vysoce kvalitní a technicky náročné výrobky, které odůvodňují omezení cenové konkurence ve prospěch konkurence týkající se jiných než cenových faktorů. V tomto ohledu se na zřízení systému selektivní distribuce nevztahuje zákaz stanovený v čl. 101 odst. 1 SFEU, pokud jsou další prodejci vybíráni na základě objektivních kritérií kvalitativní povahy, která jsou pro všechny potenciální další prodejce stanovena jednotně a nejsou používána diskriminačním způsobem, pokud vlastnosti dotčeného výrobku k zajištění jeho kvality a jeho správného využívání takovou distribuční sítí vyžadují a konečně pokud stanovená kritéria nepřekračují meze toho, co je nezbytné. Pokud jde konkrétně o prodej kosmetických výrobků a výrobků osobní hygieny, nemůže cíl spočívající v zachování prestižní image těchto výrobků představovat legitimní cíl pro omezení hospodářské soutěže (body 38, 40, 41, 46, 47 a výrok).

Článek 4 písm. c) nařízení (ES) č. 2790/1999⁵¹ musí být vykládán v tom smyslu, že bloková výjimka podle článku 2 uvedeného nařízení se nepoužije na vertikální dohody, jejichž účelem je omezení aktivního nebo pasivního prodeje konečným uživatelům členy systému selektivní distribuce, kteří působí na trhu jako maloobchodníci, aniž je dotčena možnost zakázat členovi tohoto systému působit mimo schválené místo podniku (body 53, 54, 56, 58, 59 a výrok).

[Rozsudek ze dne 6. prosince 2017, Coty Germany \(C-230/16, ECLI:EU:C:2017:941\)](#)

Společnost Coty Germany prodávala v Německu luxusní kosmetické výrobky. Aby si zachovala luxusní image, uváděla některé své značky na trh prostřednictvím systému selektivní distribuce, tedy schválených distributorů. Prodejní místa těchto distributorů musela splňovat řadu požadavků na prostředí, vybavení a zařízení. Kromě toho byli schválení distributoři oprávněni prodávat dotčené výrobky na internetu, pokud používali vlastní elektronickou výkladní skříň nebo neschválené platformy třetích stran, nebylo-li zapojení těchto stran navenek viditelné pro spotřebitele. Naopak jim byl výslovně zakázán internetový prodej daných výrobků

51 Nařízení Komise (ES) č. 2790/1999 ze dne 22. prosince 1999 o použití čl. 81 odst. 3 Smlouvy na kategorie vertikálních dohod a jednání ve vzájemné shodě (Úř. věst. 1999, L 336, s. 21; Zvl. vyd. 08/01, s. 364).

prostřednictvím platformy třetích stran, které vůči spotřebitelům působily navenek viditelným způsobem.

Společnost Coty Germany podala proti jednomu ze svých schválených distributorů, společnosti Parfümerie Akzente, žalobu u německých soudů, kterou se domáhala toho, aby bylo této společnosti v souladu s uvedeným smluvním ujednáním zakázáno distribuovat výrobky společnosti Coty Germany prostřednictvím platformy „amazon.de“. Vzhledem k tomu, že měl Oberlandesgericht Frankfurt am Main (Vrchní zemský soud ve Frankfurtu nad Mohanem, Německo) pochybnosti o zákonnosti tohoto ujednání s ohledem na unijní právo hospodářské soutěže, obrátil se v této záležitosti na Soudní dvůr.

Podle Soudního dvora musí být čl. 101 odst. 1 SFEU vykládán v tom smyslu, že takový systém selektivní distribuce, jenž má zajistit ochranu luxusní image těchto výrobků, je s tímto ustanovením v souladu, pokud jsou prodejci vybíráni na základě objektivních kritérií kvalitativní povahy, která jsou pro všechny potenciální prodejce stanovena jednotně a nejsou uplatňována diskriminačním způsobem, a pokud stanovená kritéria nepřekračují meze toho, co je nezbytné (bod 36 a bod 1 výroku).

Mimoto článek 4 nařízení (EU) č. 330/2010⁵² musí být vykládán v tom smyslu, že zákaz využívat k internetovému prodeji navenek viditelným způsobem služeb třetích podniků uložený členům systému selektivní distribuce luxusních výrobků, kteří působí na trhu jakožto distributoři, nepředstavuje ani omezení okruhu zákazníků ve smyslu čl. 4 písm. b) tohoto nařízení, ani omezení pasivních prodejců konečným uživatelům ve smyslu čl. 4 písm. c) uvedeného nařízení (bod 69 a bod 3 výroku).

4. Internetový prodej léčivých přípravků a zdravotnických potřeb

[Rozsudek ze dne 11. prosince 2003 \(velký senát\), Deutscher Apothekerverband \(C-322/01, ECLI:EU:C:2003:664\)](#)⁵³

Ve sporu v původním řízení stály proti sobě Deutscher Apothekerverband eV, sdružení mající za cíl obranu hospodářských a sociálních zájmů lékárnického povolání, a nizozemská společnost 0800 DocMorris NV provozující v Nizozemsku lékárnou. Jacques Waterval byl lékárníkem a jedním ze statutárních zástupců společnosti DocMorris. Od června 2000 měli společnost DocMorris a J. Waterval internetovou stránku na prodej léčivých přípravků s adresou www.0800DocMorris.com. Jednalo se o léčivé přípravky registrované buď v Německu, nebo v Nizozemsku. K výdeji tohoto druhu léčivých přípravků docházelo pouze na základě předložení originálu lékařského předpisu. Apothekerverband napadlo před Landgericht Frankfurt am Main (Zemský soud ve Frankfurtu nad Mohanem, Německo) nabídku léčivých přípravků prostřednictvím internetu a jejich výdej formou zásilkového přeshraničního prodeje. Podle jeho názoru ustanovení německého zákona o léčivých přípravcích neumožňovala vykonávat takovou činnost. Uvedený soud se Soudního dvora tázal, zda takové zakazy porušují zásadu volného

52 Nařízení Komise (EU) č. 330/2010 ze dne 20. dubna 2010 o použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie na kategorie vertikálních dohod a jednání ve vzájemné shodě (Úř. věst. 2010, L 102, s. 1).

53 Tento rozsudek byl uveden ve výroční zprávě za rok 2003, s. 27.

pohybu zboží. Kromě toho si přál vědět, zda by německá právní úprava dotčená v původním řízení byla nezbytná pro účinnou ochranu zdraví a života lidí ve smyslu článku 30 ES, i kdyby se jednalo o porušení článku 28 ES.

Soudní dvůr rozhodl, že vnitrostátní zákaz představuje opatření s rovnocenným účinkem ve smyslu článku 28 ES. Postihuje ve větší míře lékárny umístěné mimo německé území a mohl by ztěžovat ve vyšší míře přístup na trh výrobkům z jiných členských států ve srovnání s výrobky tuzemskými.

Článek 30 ES může odůvodnit takový vnitrostátní zákaz v rozsahu, v němž se týká léčivých přípravků podléhajících omezení výdeje na lékařský předpis. Totiž vzhledem k tomu, že užívání těchto léčivých přípravků může být spojeno s riziky, je potřeba možnosti účinně a odpovědně kontrolovat pravost lékařských předpisů a potřeba jistoty, že lék bude vydán buď přímo zákazníkovi, nebo osobě, která byla jeho převzetím pověřena zákazníkem. Naopak se nelze dovolávat článku 30 ES k odůvodnění absolutního zákazu zásilkového prodeje léčivých přípravků (body 68, 74, 76, 112, 119, 124, 134 a bod 1 výroku).

Kromě toho čl. 88 odst. 1 směrnice 2001/83/ES⁵⁴ brání vnitrostátnímu zakazu reklamy na zásilkový prodej léčivých přípravků, jejichž výdej je vyhrazen výlučně lékárnám v dotyčném členském státě, a to v rozsahu, v němž se tento zákaz týká léčivých přípravků, které nepodléhají omezení výdeje na lékařský předpis.

Článek 88 odst. 2 směrnice 2001/83/ES, který povoluje reklamu určenou veřejnosti na léčivé přípravky, které nepodléhají omezení výdeje na lékařský předpis, nelze totiž vykládat tak, že vylučuje reklamu na zásilkový prodej léčivých přípravků na základě údajné nezbytnosti fyzické přítomnosti lékárníka (body 143, 144, 148 a bod 2 výroku).

[Rozsudek ze dne 2. prosince 2010, Ker-Optika \(C-108/09, ECLI:EU:C:2010:725\)](#)⁵⁵

Podle maďarských právních předpisů mohly být kontaktní čočky uváděny na trh pouze ve specializovaných prodejnách o minimální ploše 18 m² nebo v prostorách oddělených od výroby. Kromě toho prodej těchto výrobků vyžadoval služby optometrika nebo očního lékaře kvalifikovaného v oblasti kontaktních čoček. Maďarská společnost Ker-Optika nicméně uváděla kontaktní čočky na trh prostřednictvím své internetové stránky. Maďarské zdravotnické úřady jí zakázaly v této činnosti pokračovat. Společnost Ker-Optika podala proti tomuto rozhodnutí o zakazu žalobu. Baranya megyei bíróság (soud v okrese Baranya, Maďarsko), jemuž byl spor předložen, se tázal Soudního dvora, zda unijní právo brání této maďarské právní úpravě.

Soudní dvůr odpověděl, že vnitrostátní pravidla týkající se uvádění kontaktních čoček na trh spadají do působnosti směrnice 2000/31/ES⁵⁶ v rozsahu, v němž se týkají on-line nabídky a uzavření smlouvy elektronickou cestou. Naproti tomu vnitrostátní pravidla týkající se dodání

⁵⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/83/ES ze dne 6. listopadu 2001 o kodexu Společenství týkajícím se humánních léčivých přípravků (Úř. věst. 2001, L 311, s. 67; Zvl. vyd. 13/27, s. 69).

⁵⁵ Tento rozsudek byl uveden ve výroční zprávě za rok 2010, s. 18.

⁵⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu (směrnice o elektronickém obchodu) (Úř. věst. 2000, L 178, s. 1; Zvl. vyd. 13/25, s. 399).

těchto čoček do působnosti této směrnice nespádají. Články 34 a 36 SFEU, jakož i směrnice 2000/31/ES musí být vykládány v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, která dovoluje uvádění kontaktních čoček na trh pouze v prodejnách specializujících se na zdravotnické prostředky (body 28, 31, 77 a výrok).

Uvedená právní úprava je opatřením s účinkem rovnocenným množstevnímu omezení, které je zakázáno článkem 34 SFEU, jelikož se zákaz vztahuje na zásilkový prodej kontaktních čoček prostřednictvím internetu a jejich dodání spotřebitelům pobývajícím v tuzemsku a připravuje subjekty z jiných členských států o zvláště účinný způsob uvádění těchto výrobků na trh, čímž podstatně ztěžuje jejich přístup na trh dotyčného členského státu.

Vnitrostátní zákonodárce překročil meze prostoru pro uvážení, jenž má při rozhodování o úrovni, na které zamýšlí zajistit ochranu veřejného zdraví, a tato právní úprava musí být považována za úpravu, jež jde nad rámec toho, co je k dosažení tohoto cíle nezbytné. Cíle lze dosáhnout méně omezujícími opatřeními, která by spočívala ve stanovení určitých omezení jen při prvním výdeji čoček a ukládala by zainteresovaným hospodářským subjektům povinnost zajistit zákazníkovi kvalifikovaného optika. Ze stejných důvodů nelze uvedenou právní úpravu považovat za úměrnou cíli, kterým je ochrana veřejného zdraví, ve smyslu čl. 3 odst. 4 směrnice 2000/31/ES (body 58, 64, 74 až 76, 78 a výrok).

[Rozsudek ze dne 19. října 2016, Deutsche Parkinson Vereinigung \(C-148/15, ECLI:EU:C:2016:776\)](#)

Deutsche Parkinson Vereinigung, svépomocná organizace, jejímž účelem je zlepšování životních podmínek osob trpících Parkinsonovou chorobou, se dohodla s nizozemskou zásilkovou lékárnou DocMorris na bonusovém systému. Její členové mohli bonusového systému využívat, když si zakoupili léčivé přípravky určené na Parkinsonovu chorobu, které byly vydávány na lékařský předpis a byly dostupné jen v lékárnách. Německá asociace pro potírání nekalé soutěže se domnívala, že bonusový systém porušuje německou právní úpravu, která stanovila jednotnou cenu léčivých přípravků, jež jsou vydávány lékárnami na lékařský předpis.

Oberlandesgericht Düsseldorf (Vrchní zemský soud v Düsseldorfu, Německo) požádal Soudní dvůr o odpověď na otázku, zda je toto určení jednotných cen slučitelné s volným pohybem zboží.

Soudní dvůr rozhodl, že článek 34 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že tato vnitrostátní právní úprava představuje opatření s účinkem rovnocenným množstevnímu omezení dovozu. Touto právní úpravou jsou více dotčeny prodeje léčivých přípravků vydávaných na lékařský předpis lékárnami usazenými v jiném členském státě než prodeje takových léčivých přípravků v lékárnách usazených v tuzemsku.

Tradiční lékárny jsou totiž lépe připraveny na poskytování individuálních rad pacientům a na zajištění nákupu léčivých přípravků v naléhavých případech než zásilkové lékárny. Je třeba mít za to, že cenová soutěž představuje pro zásilkové lékárny důležitější parametr hospodářské soutěže než pro tradiční lékárny.

Článek 36 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že vnitrostátní právní úprava nemůže být odůvodněna důvody ochrany zdraví a života lidí, pokud tato právní úprava není s to zajistit

dosažení sledovaných cílů. Cíl zajistit spolehlivé a kvalitní zásobování léčivými přípravky na celém území spadá pod článek 36 SFEU. Taková právní úprava však může být odůvodněna pouze tehdy, je-li schopná zaručit dosažení cíle, který sleduje, a nepřekračuje-li meze toho, co je k dosažení tohoto cíle nezbytné.

V tomto ohledu by intenzivnější cenová soutěž mezi lékárnami byla přínosná pro jednotné zásobování léčivými přípravky a neovlivnila by negativně určité činnosti ve veřejném zájmu, které plní tradiční lékárny, jako je výroba léčivých přípravků na lékařský předpis nebo udržování určitých skladových zásob a sortimentu léčivých přípravků. Konečně cenová soutěž by mohla být prospěšná pro pacienta, jelikož by umožnila nabídnout léčivé přípravky vydávané na lékařský předpis za výhodnější ceny (body 34, 38, 40, 43, 46 a bod 2 výroku).

5. Hazardní hry

[Rozsudek ze dne 6. listopadu 2003 \(velký senát\), Gambelli \(C-243/01, ECLI:EU:C:2003:597\)](#)⁵⁷

Piergiorgio Gambelli a 137 dalších osob spravovali v Itálii střediska pro přenos dat, jež shromažďovala sportovní sázky na italském území pro anglickou sázkovou kancelář, se kterou byli propojeni přes internet. Sázková kancelář, společnost Stanley International Betting Ltd, vykonávala svou činnost na základě licence udělené městem Liverpool podle anglického práva. V Itálii byla tato činnost vyhrazena státu nebo jeho koncesionářům. Jakékoli porušení tohoto pravidla mohlo mít za následek trestní sankci až po trest odnětí svobody v trvání jednoho roku. Proti P. Gambellimu bylo zahájeno trestní řízení. Posledně uvedený tvrdil, že italská právní úprava je v rozporu se zásadami Společenství týkajícími se svobody usazování a volného pohybu služeb. Tribunale di Ascoli Piceno (soud v Ascoli Piceno, Itálie), který projednával tento případ, požádal Soudní dvůr Evropských společenství o výklad ustanovení Smlouvy o ES v této oblasti.

Soudní dvůr rozhodl, že taková vnitrostátní právní úprava je omezením svobody usazování a volného pohybu služeb stanovených v člancích 43 a 49 ES. Má-li být odůvodněná, musí vycházet z naléhavých důvodů obecného zájmu, být způsobilá zaručit uskutečnění sledovaného cíle, nesmí překračovat meze toho, co je k dosažení tohoto cíle nezbytné, a musí být uplatňována nediskriminačně.

Vnitrostátním soudům přísluší v tomto ohledu ověřit, zda taková právní úprava z hlediska svých konkrétních podmínek použití skutečně odpovídá cílům, které ji mohou odůvodňovat, a zda se omezení, jež ukládá, nejeví ve vztahu k těmto cílům nepřiměřená.

Soudní dvůr rovněž rozhodl, že pokud orgány členského státu podněcují a povzbuzují spotřebitele, aby se účastnili loterií, hazardních her nebo sázkových her, aby z toho státní pokladna měla finanční zisky, nemohou se orgány tohoto státu odvolávat na společenský veřejný pořádek, pokud jde o potřebu omezit herní příležitosti, aby tím odůvodnily taková opatření, o jaká jde v původním řízení (body 65, 69, 72, 76 a výrok).

57 Tento rozsudek byl uveden ve výroční zprávě za rok 2003, s. 39.

[Rozsudek ze dne 8. září 2009 \(velký senát\). Liga Portuguesa a Bwin International \(C-42/07, ECLI:EU:C: 2009:519\)](#)⁵⁸

Bwin, podnik pro hry on-line se sídlem v Gibraltaru (Spojené království), který neměl žádnou provozovnu v Portugalsku, nabízel hazardní hry na internetu. Jeho servery byly umístěny v Gibraltaru a Rakousku. Liga, právnická osoba soukromého práva sdružující všechny kluby, které v Portugalsku na profesionální úrovni soutěžily ve fotbalu, změnila svůj název na Bwin Liga, neboť uvedený podnik se stal hlavním institucionálním sponzorem první fotbalové ligy v Portugalsku. Internetové stránky Ligy byly opatřeny odkazy na internetové stránky Bwin a propojením na tyto stránky.

Vedení herního oddělení Santa Casa následně přijalo rozhodnutí, jimiž se Lize a Bwin uložily pokuty za vývoj společenských her a za reklamu na tyto hry. Liga a Bwin podaly žalobu k Tribunal de Pequena Instância Criminal do Porto (trestní soud v Portu, Portugalsko), kterou se domáhaly zrušení těchto rozhodnutí, přičemž se dovolávaly zejména článků 43, 49 a 56 ES.

Soudní dvůr rozhodl, že má-li vnitrostátní opatření současně vztah k několika základním svobodám, Soudní dvůr toto opatření v zásadě přezkoumává pouze z hlediska jediné z těchto svobod, ukáže-li se za okolností projednávaného případu, že ostatní svobody jsou zcela druhotné ve vztahu k první a mohou do ní být zahrnuty (bod 47).

Poté konstatoval, že taková právní úprava vede k omezení volného pohybu služeb zaručeného článkem 49 ES tím, že mimo jiné omezuje svobodu rezidentů z dotčeného členského státu využívat prostřednictvím internetu služeb nabízených v jiných členských státech. Toto omezení však lze považovat za odůvodněné cílem boje proti podvodům a trestné činnosti.

Odvětví hazardních her nabízených prostřednictvím internetu není předmětem harmonizace na úrovni Společenství. Členský stát je tedy oprávněn mít za to, že pouhou skutečností, že hospodářský subjekt nabízí legálně služby prostřednictvím internetu v jiném členském státu, v němž je usazen, nelze považovat za dostatečnou záruku ochrany vnitrostátních spotřebitelů. Jelikož mezi spotřebitelem a hospodářským subjektem neexistuje přímý kontakt, hazardní hry přístupné prostřednictvím internetu s sebou kromě toho nesou odlišná rizika, pokud jde o případné podvody. Nelze dále vyloučit možnost, že se hospodářský subjekt, který sponzoruje určité sportovní soutěže, na něž přijímá sázky, bude nacházet v postavení, které mu umožní ovlivňovat výsledek těchto soutěží, a zvyšovat tak své zisky. Článek 49 ES nebrání právní úpravě členského státu, která hospodářským subjektům usazeným v jiných členských státech, v nichž legálně poskytují obdobné služby, zakazuje nabízet hazardní hry prostřednictvím internetu na území uvedeného členského státu (body 53, 54, 67 až 73 a výrok).

[Rozsudek ze dne 22. června 2017, Unibet International \(C-49/16, ECLI:EU:C:2017:491\)](#)

Maltská společnost Unibet International provozovala internetové hazardní hry. V roce 2014 společnost Unibet, která byla držitelkou povolení vydaných několika členskými státy, poskytovala na internetových stránkách v maďarském jazyce služby hazardních her, aniž měla v Maďarsku

58 Tento rozsudek byl uveden ve výroční zprávě za rok 2009, s. 27.

požadované povolení. Maďarské orgány nařídily dočasnou blokadu přístupu k internetovým stránkám společnosti Unibet z maďarského území a uložily společnosti Unibet pokutu. Hospodářské subjekty usazené v jiných členských státech mohly teoreticky získat povolení pro provozování internetových hazardních her, jelikož poskytování takových služeb nebylo vyhrazeno státnímu monopolu. Prakticky však nebyly schopny takové povolení získat. V této souvislosti se Fővárosi Bíróság Közigazgatási és Munkaügyi (správní a pracovní soud v Budapešti, Maďarsko) obrátil na Soudní dvůr s otázkou, zda je dotčená maďarská právní úprava v souladu se zásadou volného pohybu služeb.

Soudní dvůr rozhodl, že článek 56 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, která zavádí režim koncesí k provozování internetových hazardních her, pokud obsahuje diskriminační pravidla vůči subjektům usazeným v jiných členských státech nebo v případě, že stanoví nediskriminační pravidla, která se však uplatňují netransparentně nebo se provádí způsobem, který brání nebo ztěžuje podání nabídky určitým zájemcům usazeným v jiných členských státech.

Pravidlo členského státu, podle něhož důvěryhodní provozovatelé hazardních her musí po dobu nejméně deseti let vykonávat činnost provozování hazardních her na území tohoto členského státu, znevýhodňuje provozovatele hazardních her usazené v jiných členských státech. Pouhé dovolávání se cíle obecného zájmu nepostačuje k odůvodnění takového rozdílného zacházení.

Vnitrostátní požadavek vykonávat po dobu tří let v členském státě činnost provozování hazardních her nepředstavuje výhodu pro subjekty usazené v hostitelském členském státě a lze ho odůvodnit cílem obecného zájmu. Je však důležité, aby se dotyčná pravidla uplatňovala transparentně ve vztahu ke všem zájemcům. Tento požadavek nesplňuje vnitrostátní právní úprava, jejíž podmínky, které stanoví pro výkon pravomoci ministra hospodářství během takového postupu, a technické požadavky, které musí splnit provozovatelé hazardních her při podání své nabídky, nejsou definovány s dostatečnou přesností (body 44 až 48 a bod 1 výroku).

Článek 56 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že brání sankcím, které byly uloženy za porušování vnitrostátní právní úpravy, která zavádí režim koncesí a povolení k provozování hazardních her, v případě, že se taková vnitrostátní právní úprava ukáže být v rozporu s tímto článkem (bod 51 a bod 2 výroku).

6. Sdílená ekonomika

[Rozsudek ze dne 20. prosince 2017 \(velký senát\), Asociación Profesional Élite Taxi \(C-434/15, ECLI:EU:C:2017:981\)](#)⁵⁹

Elektronická platforma Uber poskytovala pomocí aplikace úplatnou službu navazování kontaktů pro neprofesionální řidiče používající vlastní vozidlo. V roce 2014 podalo profesní sdružení řidičů taxislužby města Barcelony (Španělsko) žalobu k Juzgado de Lo Mercantil no 3 de Barcelona (obchodní soud č. 3 v Barceloně, Španělsko). Podle něj činnosti společnosti Uber představovaly klamavé praktiky a nekalosoutěžní jednání. Obchodní soud považoval za nutné ověřit, zda

59 Tento rozsudek byl uveden ve výroční zprávě za rok 2017, s. 38.

společnost Uber musí získat předchozí správní povolení. Pokud by služba spadala pod směrnici o službách na vnitřním trhu⁶⁰ nebo směrnicí 98/34/ES⁶¹, praktiky společnosti Uber by nemohly být považovány za nekalosoutěžní.

Soudní dvůr rozhodl, že se otázky předkládajícího soudu týkají právní kvalifikace dané služby, a že má tedy pravomoc o těchto otázkách rozhodnout (body 20 a 21).

Taková služba by mohla být považována za „službu informační společnosti“ ve smyslu čl. 1 bodu 2 směrnice 98/34/ES, na který odkazuje čl. 2 písm. a) směrnice 2000/31/ES. Tato služba je „službou poskytovanou zpravidla za úplatu, na dálku, elektronicky a na individuální žádost příjemce služeb“.

Taková služba se neomezuje na zprostředkovatelskou službu spočívající ve zprostředkování kontaktu, pomocí aplikace pro chytré telefony, mezi neprofesionálním řidičem používajícím vlastní vozidlo a osobou, která se potřebuje přemístit po území města. V takové situaci, jako je situace popisovaná předkládajícím soudem, totiž poskytovatel vytváří současně nabídku služeb městské dopravy, kterou zpřístupňuje prostřednictvím aplikace, jejichž obecné fungování sám organizuje.

Bez uvedené aplikace by řidiči neposkytovali přepravní služby a cestující by nevyužili služeb uvedených řidičů. Společnost Uber má navíc rozhodující vliv na podmínky služeb poskytovaných takovými řidiči a prostřednictvím stejnojmenné aplikace stanovuje přinejmenším maximální cenu přepravy, tuto cenu od zákazníků inkasuje, aby z ní následně část vyplatila neprofesionálnímu řidiči vozidla. Kromě toho vykonává určitou kontrolu kvality vozidel a jejich řidičů, jakož i chování posledně uvedených, která může případně vést k jejich vyloučení. Tato zprostředkovatelská služba tedy musí být považována za „službu v oblasti dopravy“ ve smyslu čl. 2 odst. 2 písm. d) směrnice 2006/123/ES, a je proto vyloučena z působnosti této směrnice (body 35, 37 až 40, 42, 43).

[Rozsudek ze dne 10. dubna 2018 \(velký senát\), Uber France \(C-320/16, ECLI:EU:C:2018:221\)](#)

Společnost Uber France poskytující pomocí aplikace pro chytré telefony službu zvanou Uber Pop, kterou zprostředkovávala kontakt mezi neprofesionálními řidiči používajícími vlastní vozidlo a osobami, které se chtěly přemístit po území města, byla trestně stíhána za provozování této služby. Tvrdila, že francouzská právní úprava, na jejímž základě byla stíhána, je technickým předpisem týkajícím se služby informační společnosti ve smyslu směrnice o normách a technických předpisech⁶². Tato směrnice požaduje, aby členské státy oznámily Komisi jakýkoli návrh zákona nebo nařízení, kterým se stanoví technické předpisy týkající se výrobků a služeb informační společnosti. V projednávaném případě přitom francouzské orgány Komisi neoznámily dotčenou trestněprávní úpravu před jejím vyhlášením. Tribunal de grande instance de Lille (soud

60 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006 o službách na vnitřním trhu (Úř. věst. 2006, L 376, s. 36).

61 Směrnice Evropského Parlamentu a Rady 98/34/ES ze dne 22. června 1998 o postupu při poskytování informací v oblasti norem a technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti (Úř. věst. 1998, L 204, s. 37; Zvl. vyd. 13/20, s. 337).

62 Směrnice Evropského Parlamentu a Rady 98/34/ES ze dne 22. června 1998 o postupu při poskytování informací v oblasti norem a technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti (Úř. věst. 1998, L 204, s. 37; Zvl. vyd. 13/20, s. 37).

rozhodující v prvním stupni v Lille, Francie) se tázal Soudního dvora, zda byly francouzské úřady povinny předem oznámit Komisi návrh zákona, či nikoli.

Soudní dvůr rozhodl, že článek 1 směrnice 98/34/ES, ve znění směrnice 98/48/ES, a čl. 2 odst. 2 písm. d) směrnice 2006/123/ES musí být vykládány v tom smyslu, že vnitrostátní právní úprava, která trestně stíhá organizování takového systému, se týká „služeb v oblasti dopravy“, pokud se vztahuje na zprostředkovatelskou službu poskytovanou pomocí aplikace pro chytré telefony, která je nedílnou součástí komplexní služby, jejíž hlavní složkou je přepravní služba. Taková služba je vyloučena z oblasti působnosti těchto směrnic (bod 27 a výrok).

Soudní dvůr připomněl, že ve věci Asociación Profesional Élite Taxi, C-434/15 (viz výše), rozhodl, že služba Uber Pop spadá do oblasti přepravy a nepředstavuje službu informační společnosti ve smyslu směrnice 98/34. Podle Soudního dvora je služba Uber Pop nabízená ve Francii v podstatě totožná se službou poskytovanou ve Španělsku. Z toho vyplývá, že francouzské orgány nebyly povinny předem oznámit Komisi dotčený návrh trestního zákona.

7. DPH

[Rozsudky ze dne 5. března 2015, Komise v. Francie a Komise v. Lucembursko \(C-479/13 a C-502/13, ECLI:EU:C:2015:141 a ECLI:EU:C:2015:143\)](#)

Ve Francii a Lucembursku podléhalo dodání elektronických knih snížené sazbě DPH. Od 1. ledna 2012 Francie uplatňovala na dodání elektronických knih sazbu DPH ve výši 5,5 % a Lucembursko ve výši 3 %.

Elektronické (nebo digitální) knihy, o které se v tomto případě jednalo, zahrnovaly knihy v elektronické podobě, jež bylo možné zobrazit na počítači, chytrém telefonu, čtečce elektronických knih nebo jiném čtecím systému a byly úplatně dodány formou elektronického stažení nebo internetového vysílání („streamingu“) z webových stránek. Evropská komise navrhla Soudnímu dvoru, aby rozhodl, že Francie a Lucembursko tím, že uplatňovaly sníženou sazbu DPH na dodání elektronických knih, nesplnily povinnosti, které pro ně vyplývají ze směrnice o DPH⁶³.

Soudní dvůr rozhodl, že členský stát, který uplatňuje sníženou sazbu daně z přidané hodnoty na dodání digitálních nebo elektronických knih, neplní povinnosti, které pro něj vyplývají z článků 96 a 98 směrnice 2006/112/ES a nařízení (EU) č. 282/2011⁶⁴.

Ze znění bodu 6 přílohy III směrnice 2006/112/ES totiž vyplývá, že se snížená sazba daně z přidané hodnoty použije na plnění spočívající v dodání knihy na fyzickém nosiči. I když je ke čtení elektronických knih zajištěn nutný fyzický nosič, jako je počítač, takový nosič nicméně není součástí dodání elektronických knih. Kromě toho, jak vyplývá z čl. 98 odst. 2 druhého pododstavce uvedené směrnice, unijní normotvůrce se rozhodl vyloučit možnost uplatňovat

63 Směrnice Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty (Úř. věst. 2006, L 347, s. 1).

64 Prováděcí nařízení Rady (EU) č. 282/2011 ze dne 15. března 2011, kterým se stanoví prováděcí opatření ke směrnici 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty (Úř. věst. 2011, L 77, s. 1).

sníženou sazbu daně z přidané hodnoty u elektronicky poskytovaných služeb. Dodání elektronických knih je přitom takovou službou, neboť nemůže být považováno za dodání zboží ve smyslu čl. 14 odst. 1 této směrnice, pokud nelze elektronické knihy kvalifikovat jako hmotný majetek. Stejně tak dodání elektronických knih odpovídá definici elektronicky poskytovaných služeb uvedené v čl. 7 odst. 1 nařízení (EU) č. 282/2011.

Tento výklad nemůže být zpochybněn zásadou daňové neutrality, jelikož tato zásada neumožňuje rozšířit oblast uplatňování snížené sazby daně z přidané hodnoty, pokud tak není jednoznačně stanoveno (body 27, 28, 33 až 36, 42, 43, 46 a výrok).

[Rozsudek ze dne 7. března 2017 \(velký senát\), RPO \(C-390/15, ECLI:EU:C:2017:174\)](#)⁶⁵

Podle směrnice o DPH⁶⁶ mohly členské státy uplatňovat sníženou sazbu DPH na tištěné publikace, jako jsou knihy, noviny a časopisy. Naopak digitální publikace podléhaly standardní sazbě DPH, s výjimkou digitálních knih poskytovaných na fyzickém nosiči (např. CD-ROM). Trybunał Konstytucyjny (Ústavní soud v Polsku), na nějž se obrátil polský veřejný ochránce práv, měl pochybnosti o platnosti tohoto rozdílu ve zdanění. Tázal se Soudního dvora, zda je toto rozdílné zdanění slučitelné se zásadou rovného zacházení a zda byl Evropský parlament dostatečně zapojen do legislativního postupu.

Podle Soudního dvora povinnost konzultovat Parlament během legislativního postupu v případech stanovených Smlouvou znamená, že Parlament musí být opětovně konzultován vždy, když se přijatý konečný text jako celek co do své podstaty odchyluje od toho, který již byl s Parlamentem konzultován, ledaže změny v zásadě odpovídají přání, které vyslovil samotný Parlament.

Je třeba konstatovat, že znění bodu 6 přílohy III pozměněné směrnice 2006/112/ES není nic jiného než zjednodušení znění obsaženého v návrhu směrnice, jehož podstata byla zcela zachována (body 26, 30 až 32, 34, 36).

Mimoto přezkum předběžných otázek neodhalil žádnou skutečnost, kterou by mohla být dotčena platnost bodu 6 přílohy III pozměněné směrnice 2006/112/ES nebo čl. 98 odst. 2 této směrnice ve spojení s bodem 6 její přílohy III.

Je třeba poznamenat, že se v případě dodání digitálních knih na jakémkoli fyzickém nosiči a v případě dodání digitálních knih elektronickou cestou jedná o srovnatelné situace. Na tato ustanovení musí být pohlíženo tak, že zavádějí rozdílné zacházení se dvěma situacemi, které jsou však z hlediska cíle sledovaného unijním normotvůrcem srovnatelné. Je-li takové rozdílné zacházení konstatováno, není zásada rovného zacházení porušena, pokud je tento rozdíl náležitě odůvodněn. Tak tomu je, je-li rozdílné zacházení v souladu s právně přípustným cílem opatření, které ve svém důsledku takový rozdíl zavádí, a je-li tomuto cíli přiměřené.

⁶⁵ Tento rozsudek byl uveden ve výroční zprávě za rok 2017, s. 24.

⁶⁶ Směrnice Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty (Úř. věst. 2006, L 347, s. 1), ve znění vyplývajícím ze směrnice Rady 2009/47/ES ze dne 5. května 2009, kterou se mění směrnice 2006/112/ES, pokud jde o snížené sazby daně z přidané hodnoty (Úř. věst. 2009, L 116, s. 18).

V této souvislosti se vychází z toho, že unijní normotvůrce má při přijímání opatření daňové povahy činit rozhodnutí politické, ekonomické a sociální povahy a hierarchicky uspořádat protichůdné zájmy či provést komplexní posouzení. Proto je třeba mu v tomto rámci přiznat širokou posuzovací pravomoc, takže soudní přezkum se musí omezit pouze na přezkum zjevného pochybení. Z vysvětlení podaných Radou a Komisí totiž vyplývá, že bylo považováno na nutné podrobit elektronicky poskytované služby jasným, jednoduchým a jednotným pravidlům, aby bylo možné s jistotou určit sazbu DPH platnou pro tyto služby a aby se tím osobám povinným k dani a vnitrostátním daňovým orgánům zjednodušila administrativa s touto daní spojená. V tomto ohledu by možnost uplatňovat sníženou sazbu DPH u dodání digitálních knih elektronickou cestou znamenala narušení celkové soudržnosti opatření, které bylo záměrem unijního normotvůrce (body 41, 42, 49, 51 až 54, 57, 59, 60, 66, 70, 72 a výrok).